

Załącznik
do Uchwały Nr XIV/135/2016
Rady Gminy Brzeźnica
z dnia 16 marca 2016 roku

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DLA GMINY BRZEŹNICA NA LATA 2016-2021

INSTYTUT BADAŃ I ANALIZ SPOŁECZNYCH „DIAGNOSIS”

LUSZOWICE, UL. GÓRNA 29A, 32-500 CHRZANÓW, E-MAIL: zespol_badawczy@wp.pl

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP.....	3
2.	PODSTAWY PRAWNE	4
3.	DIAGNOZA PRZEMOCY W RODZINIE.....	5
3.	1. ANALIZA PRZEMOCY W RODZINIE W KONTEKŚCIE DANYCH INSTYTUCJONALNYCH	6
3.	2. ANALIZA BADAŃ ANKIETOWYCH PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD MŁODZIEŻY SZKOLNEJ	9
3.	3. BADANIE PROFESJONALISTÓW WSPARCIA SPOŁECZNEGO.	23
4.	METODA TWORZENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY BRZEŹNICA	32
5.	IDENTYFIKACJA CELU GENERALNEGO I PRIORYTETÓW.	34
6.	WSKAŹNIKI REALIZACJI.....	39
7.	HARMONOGRAM REALIZACJI.....	44
8.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	50
9.	MONITORING I EWALUACJA.....	55
10.	SPIS WYKRESÓW	57

1. Wstęp

Zjawisko przemocy w relacjach rodzinnych stanowi poważne wyzwanie dla samorządów lokalnych, które zgodnie z preambułą do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także podejmować działania służące zwiększaniu skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (...), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zgodnie z art.3 w/w ustawy osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną;
- 4) zapewnienia, na żądanie osoby dotkniętej przemocą, bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Art.6 w/w ustawy określa zadania własne gminy, w związku z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, do których należą:

1. tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
3. opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie
4. prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia

W Gminie Brzeźnica funkcjonuje system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, pomocy psychologicznej dla ofiar w Rodzinie, pomocy prawnej, socjalnej dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych, oraz ścisłej współpracy instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym, przybierającym różne formy, w tym:

- przemocy fizycznej, obejmującej wszelkie działania, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne, np.: bicie, popychanie, kopanie, porzucenie w niebezpiecznej okolicy itp.,
- przemocy psychicznej, obejmującej działania krzywdzące, które wykorzystują mechanizmy procesów psychologicznych, np.: poniżanie, wyzywanie, stosowanie gróźb, naśmiewanie się z poglądów, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów
- przemocy seksualnej, polegającej na naruszaniu intymności pożycia, np.: wymuszanie pożycia, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, sadystyczne formy współżycia, narażanie dzieci na kontakt z pornografią i zachowaniami seksualnymi itp.,
- przemocy ekonomicznej, dotyczącej warunków materialnych, opierającej się zazwyczaj na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy, np.: niezaspokojenie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, itp.,
- przemocy zaniedbania, stosowanej najczęściej wobec dzieci.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wieloaspektowym, dlatego pomoc rozpatrywana musi być w wielu wymiarach, tj. prawnym, psychologicznym, społecznym i moralnym.

2. Podstawy prawne

Program realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 788),

7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245),
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
9. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020

3. Diagnoza przemocy w rodzinie

W niniejszym raporcie przedstawiono wyniki badań nad przemocą domową. Badania diagnostyczne zakładały wykonanie diagnozy w trzech obszarach. Pierwszym obszarem, który został podany szczegółowej analizie badawczej, była skala i zakres przemocy instytucjonalnej. Dokonano analizy dokumentów zastanych m.in. sprawozdania realizacji zadań oraz innych działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i jego zespołów roboczych.

Drugim obszarem, który pozostawał w kręgu zainteresowań badawczych było poznanie świadomości w badanym obszarze młodzieży szkolnej. Badaniu zostali poddani uczniowie szkół podstawowych oraz gimnazjalnych zamieszkali na terenie Gminy Brzeźnica. Przeprowadzona diagnoza opiera się na reprezentatywnych badaniach, prowadzonych wśród młodzieży szkolnej, w których wzięło udział łącznie 264 uczniów. Ogólnym, celem badania było zdiagnozowanie postrzegania przez młodzież szkolną zjawiska przemocy domowej oraz zidentyfikowanie na podstawie składanych deklaracji czy przemoc dotyczy młodzieży szkolnej i jeśli tak, to jaka to jest skala. Ponadto próbowano dokonać inwentaryzacji relacji wewnątrzrodzinnych. Celem uzyskania założonych celów zostało przeprowadzone badanie ankietowe, z wykorzystaniem ankiety internetowej CAWI.

Trzecim zbadanym obszarem, była diagnoza profesjonalistów wsparcia społecznego. Przedstawiciele instytucji gminnych w tym: pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, nauczycieli, pracowników administracji, poroszono o uzupełnienie internetowej ankiety CAWI. Celem badania było poznanie opinii przedstawicieli w/w zawodów czy

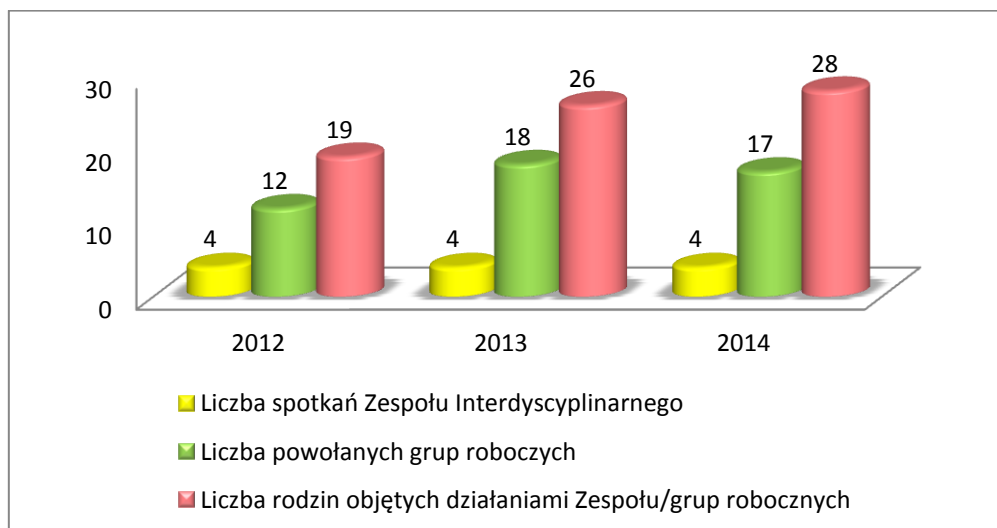
spotykają się z zjawiskiem przemocy i jak często. Ogółem zostało przeprowadzonych 10 ankiet.

3. 1. Analiza przemocy w rodzinie w kontekście danych instytucjonalnych

Wg danych ze sprawozdania z realizacji zadań własnych gminy oraz innych działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uchwałą Rady Gminy Brzeźnica został uchwalony Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015. W ramach działań dotyczących przeciwdziałaniu przemocy, powołano Zespół Interdyscyplinarny, który zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie powinien powstać i funkcjonować w każdej gminie.

W latach 2012-2014 Zespół Interdyscyplinarny spotykał się w każdym roku 4 razy, a liczba rodzin objętych wsparciem i działaniami Zespołu zwiększyła się z 19 w 2012 roku do 28 w 2014 roku.

Wykres 1. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Brzeźnica w latach 2012-2014

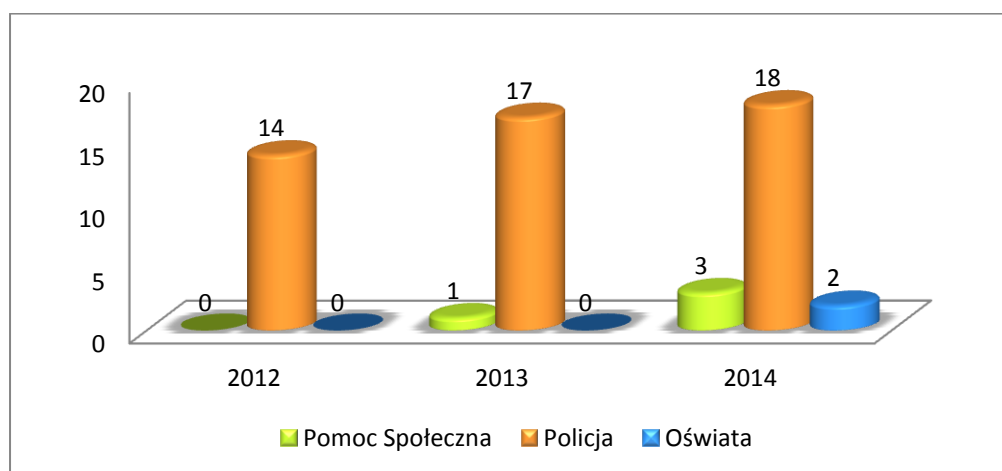
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS

W ramach Zespołu powołano grupy robocze, w liczbie 12 w 2012 roku, 18 w 2013 roku i 17 w 2014 roku. Z powyższych danych widać wyraźnie, iż wzrasta zarówno liczba grup roboczych jak i liczba rodzin objętych ich działaniem.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – w 2014 roku 2 pracowników socjalnych, 1 osoba z Posterunku Policji, 3 przedstawiciele Oświaty, w szczególności pedagog i psycholog z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Brzeźnicy i pedagog z Zespołu Szkół w Łęczanach oraz 2 przedstawiciele ochrony zdrowia w tym lekarz z NZOZ w Paszkówce i pielęgniarka z NZOZ w Kossowej. Łącznie 8 osób.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” uregulowany został sposób postępowania służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Wg danych, na terenie gminy Brzeźnica wzrasta liczba założonych „Niebieskich Kart” (NK). Najwięcej NK zostało założonych przez Policję – w 2012 roku 14 (100%), w 2013 roku 17 oraz 1 przez pracownika pomocy społecznej i w 2014 roku 18 przez Policję, 3 przez pracownika pomocy społecznej i 2 przez pracownika oświaty.

Wykres 2. Liczba „Niebieskich Kart” w Gminie Brzeźnica w latach 2012-2014.

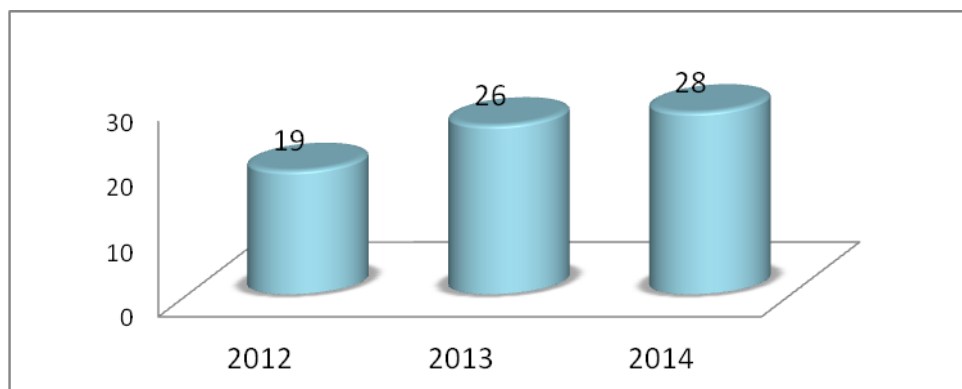
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS

W 2012 roku założono i zakończono łącznie 4 NK, w 2013 roku wzrosła liczba założonych i zakończonych NK do 9, a w 2014 roku do 12. W 2014 roku zostały zakończone wszystkie procedury NK, z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego

przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Łączna liczba rodzin, których dotyczył problem przemocy i które zostały objęte działaniami Zespołu z roku na rok wzrasta: z 19 w 2012 roku do 28 w 2014 roku.

Wykres 3. Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego/grup roboczych w Gminie Brzeźnica w latach 2012-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS

Jednym z istotnych elementów funkcjonowania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą. Zatrudnieni w punkcie specjaliści, w tym w latach 2012-2014: 1 psycholog i 5 pracowników socjalnych, udzielają pomocy w zakresie konsultacji psychologicznych, wsparcia psychologicznego, a także przekazują informację na temat placówek udzielających pomocy osobom pokrzywdzonym i możliwości uzyskania pomocy przez tutejszy ośrodek pomocy społecznej. Łączna liczba osób, które skorzystały z punktu w latach 2012-2014 wynosiła odpowiednio: w 2012 roku 49, w 2013 roku 31, w 2014 roku 24. Mimo zmniejszającej się liczby osób korzystających z punktu, wzrosła liczba udzielanych porad, z 61 w 2013 roku do 77 w 2014 roku.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, gmina świadczyła poradnictwo dla osób dotkniętych pomocą w rodzinie, w GOPS oraz w formie asystenta rodziny w miejscu zamieszkania klienta. W 2014 roku łącznie 77 osób skorzystało z porad psychologa, 28 osób uzyskało pomoc socjalną oraz udzielono poradnictwa rodzinnego w formie asystenta rodziny dla 11 osób. W 2013 roku pomocą psychologiczną zostało objętych łącznie 11 osób, pomocą terapeutyczną łącznie 4 osoby, pomocą socjalną (wsparcie materialne, rzeczowe) łącznie 5 osób, pracą socjalną (rozmowy, spotkania dotyczące zatrudnienia, miejsca zamieszkania,

opieki nad dziećmi, codziennego funkcjonowania) łącznie 26 osób, pomocą pedagogiczną łącznie 3 osobom, w tym 1 dziecku.

Dla osób stosujących przemoc w rodzinie – łącznie dla 2 osób, udzielono wsparcia w formie skierowania do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub ośrodka, poradni.

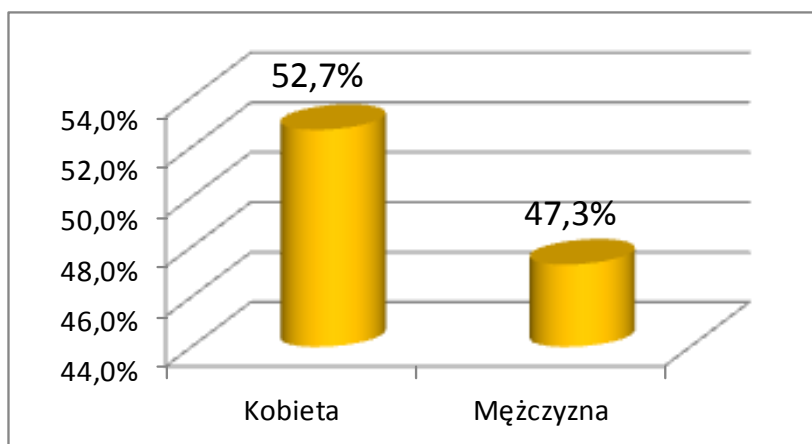
W ramach form pomocy dla osób uwięzanych w przemoc lub zagrożonych przemocą w rodzinie, w 2013 roku zapewniono miejsce w ośrodkach wsparcia w formie mieszkania chronionego dla 2 osób, a w 2014 roku zapewniono takie miejsce dla 2 osób w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. W 2014 roku dla 2 osób wychodzących z przemocy zapewniono lokal socjalny.

3. 2. Analiza badań ankietowych przeprowadzonych wśród młodzieży szkolnej

3.2.1 Społeczno-demograficzne cechy badanej reprezentacji młodzieży szkolnej Gminy Brzeźnica

Prezentowana diagnoza opiera się na reprezentatywnych badaniach, prowadzonych w szkołach na obszarze Gminy Brzeźnica. W badaniu wzięło udział łącznie 264 badanych, w tym 81% to uczniowie gimnazjum, a 19% stanowili uczniowie szkół podstawowych.

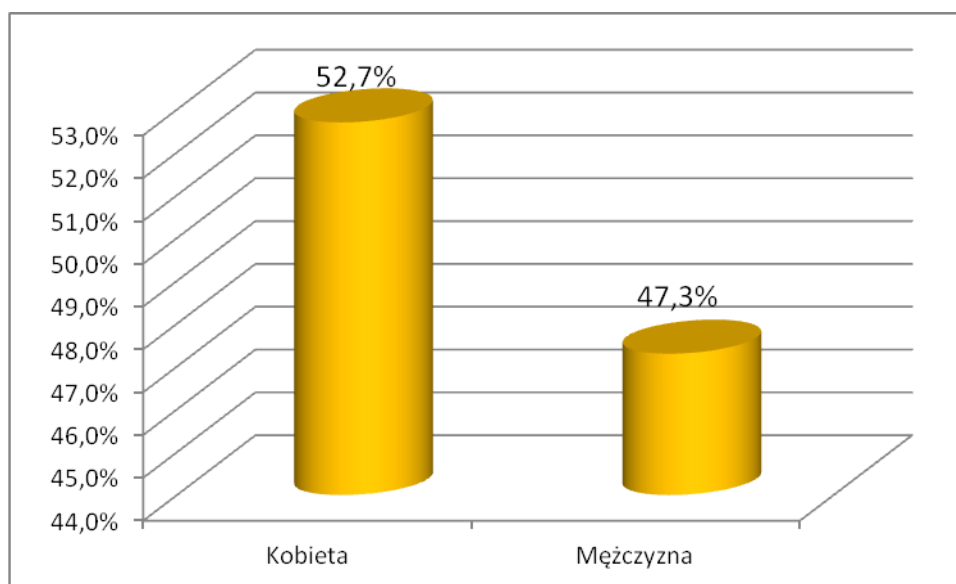
Wykres 4. Udział procentowy reprezentatywnej młodzieży szkolnej szkół podstawowych oraz gimnazjum w Gminie Brzeźnica

Źródło: Opracowanie własne

Analiza ankiet CAWI przeprowadzona wśród młodzieży szkolnej wskazuje, że wśród badanej zbiorowości 52,7% stanowiły dziewczęta, a 47,3% to chłopcy.

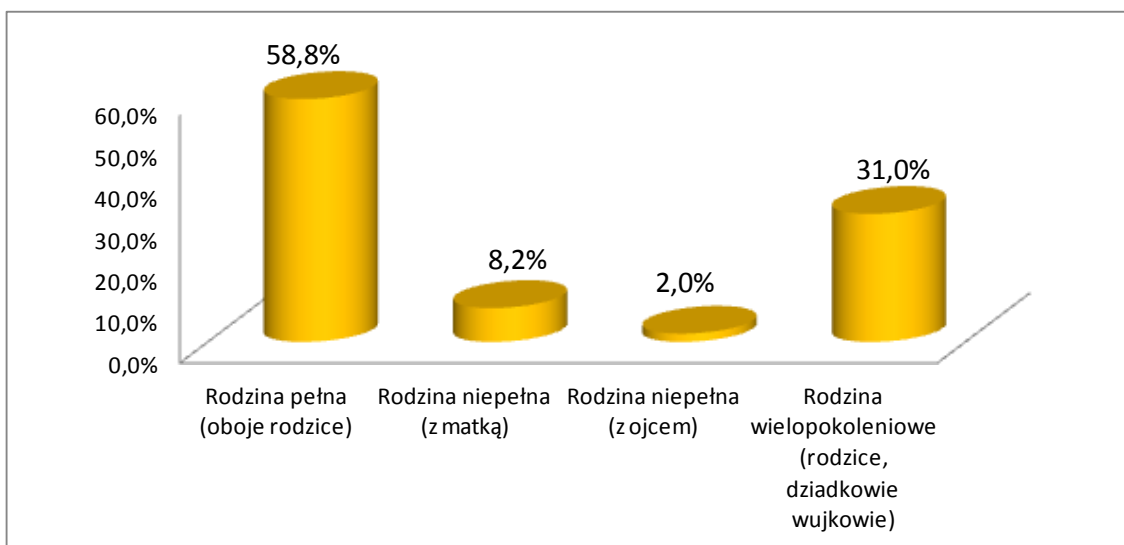
Wykres 5. Udział procentowy reprezentatywnej młodzieży szkolnej w podziale na płeć w Gminie Brzeźnica

Źródło: Opracowanie własne

Kolejnym obszarem analizy była struktura rodziny badanej młodzieży szkolnej. Analiza 264 ankiet CAWI wskazała, że dominowały rodziny pełne z obojgiem rodziców, które stanowiły w badanej zbiorowości 58,8%. Rodziny wielopokoleniowe w badanej zbiorowości stanowiły 31,0%, rodziny niepełne z matką stanowiły 8,2 %, a rodziny niepełne z ojcem stanowiły 2,0% ogółu badanej zbiorowości.

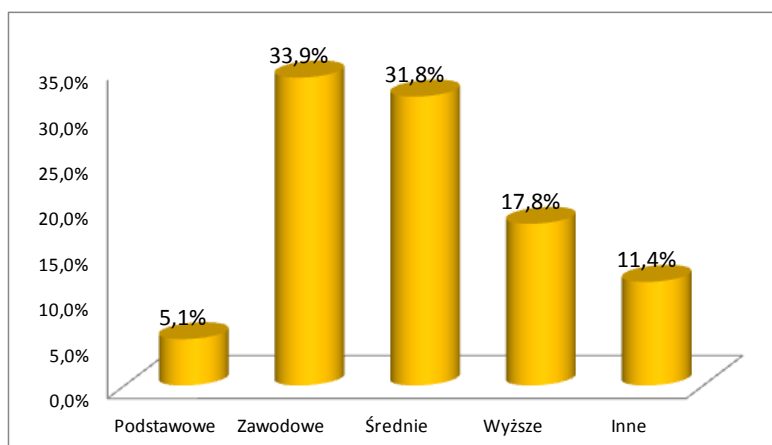
Wykres 6. Struktura rodziny badanej młodzieży szkolnej w Gminie Brzeźnica

Źródło: Opracowanie własne

Kolejnym obszarem, który został zbadany było wykształcenie rodziców badanej młodzieży szkolnej. W pierwszym kolejności zapytano o wykształcenie matki ucznia, który został poddany badaniu ankietowemu. Na pytanie „Jakie matka posiada wykształcenie”, najwięcej osób, bo niemal 34% ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że matka posiada wykształcenie zawodowe, a wykształcenie średnie 31,8% badanych. Analiza ankiet wskazała, że 17,8% badanej młodzieży zadeklarowało wykształcenie matki na poziomie wyższym, a 5,1% na poziomie podstawowym.

Wykres 7. Wykształcenie matki badanej młodzieży szkolnej.

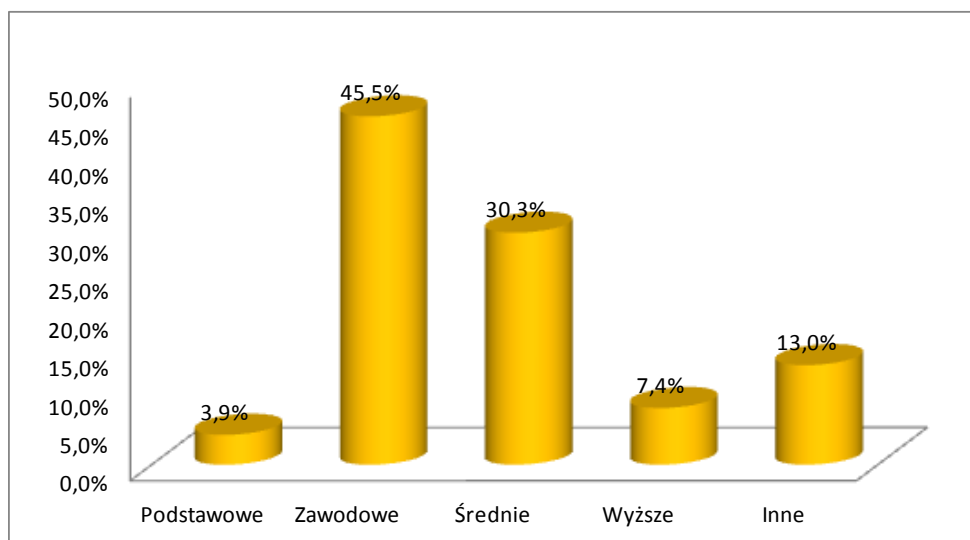

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie o wykształcenie ojca 45,5% badanej młodzieży zadeklarowała, że ich ojciec posiada wykształcenie zawodowe, zaś wykształcenie średnie 30,3%. Analiza materiału badawczego wskazała, że wedle deklaracji młodzieży wyższe wykształcenie posiada 7,4%.

Natomiast wykształcenie podstawowe zidentyfikowano na podstawie ankiet w przypadku 3,9%.

Wykres 8. Wykształcenie ojca badanej młodzieży szkolnej.

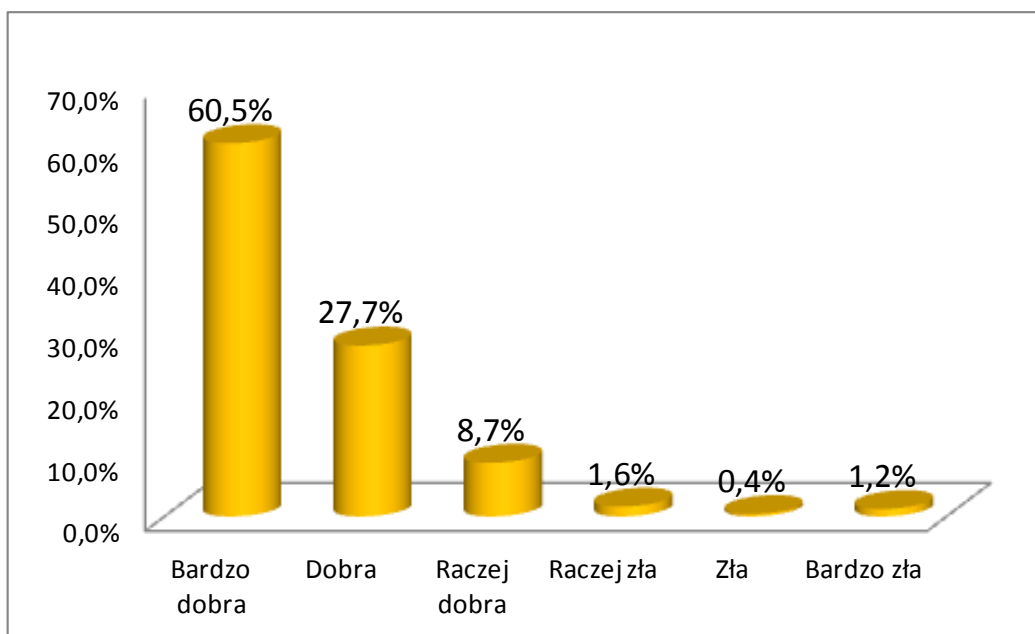
Źródło: Opracowanie własne

3.2.2. Relacje wewnątrzrodzinne badanej reprezentacji młodzieży szkolnej Gminy Brzeźnica.

Reprezentatywne badania wśród młodzieży szkolnej z wykorzystaniem kwestionariusza CAWI pozwoliły ustalić relacje rodzinne między badaną młodzieżą, a dorosłymi członkami rodziny. Ze względu na fakt, że istnieje ścisły związek pomiędzy relacjami rodzinnymi, panującą atmosferą rodzinną, a występowaniem szeroko rozumianego zjawiska społecznego jakim jest przemoc domowa podjęto próbę identyfikacji relacji rodzinnych.

Pierwsze pytanie jakie zostało zadane badanej zbiorowości, to określenie atmosfery jaka panuje w domu rodzinnym. Zadane pytanie miało charakter pytania zamkniętego. Badani zatem mieli możliwość określenia atmosfery w domu jako: bardzo dobra, dobra, raczej dobra, raczej zła, zła, bardzo zła.

Wykres 9. Jak oceniasz atmosferę panującą w domu?

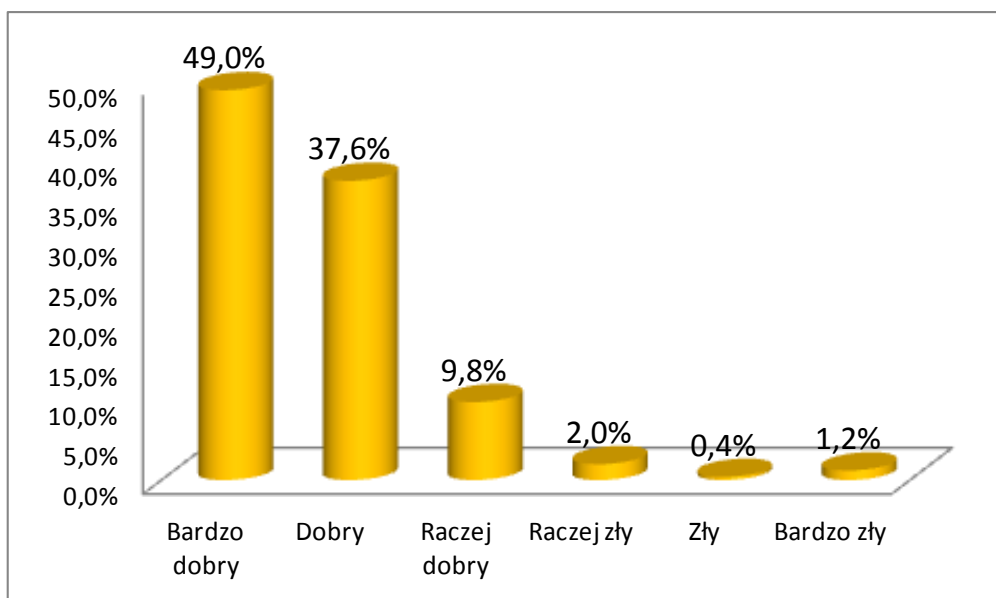

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowana większość badanej młodzieży, bo 60,5% określiło atmosferę w domu jak bardzo dobrą. Atmosferę jako dobrą w badaniu zadeklarowało 27,7% badanej zbiorowości. Trzecią najczęściej udzielaną odpowiedzią była odpowiedź wskazująca, że atmosfera w rodzinie jest raczej dobra (8,7%). Analiza materiału badawczego wskazała, że tylko nie liczni określili atmosferę w domu jako złą.

Kolejnym pytaniem, które zostało zadane celem określenia relacji w rodzinie było pytanie o kontakt z rodzicami. Pytanie zadano w następującej formie: „Jak oceniasz swój kontakt z rodzicami?” Również w tym przypadku zastosowano pytanie zamknięte. Badany miał możliwość określenia kontaktu z rodzicami jako: bardzo dobry, dobry, raczej dobry, zły, raczej zły, bardzo zły.

Wykres 10. Jak oceniasz swój kontakt z rodzicami, jako?

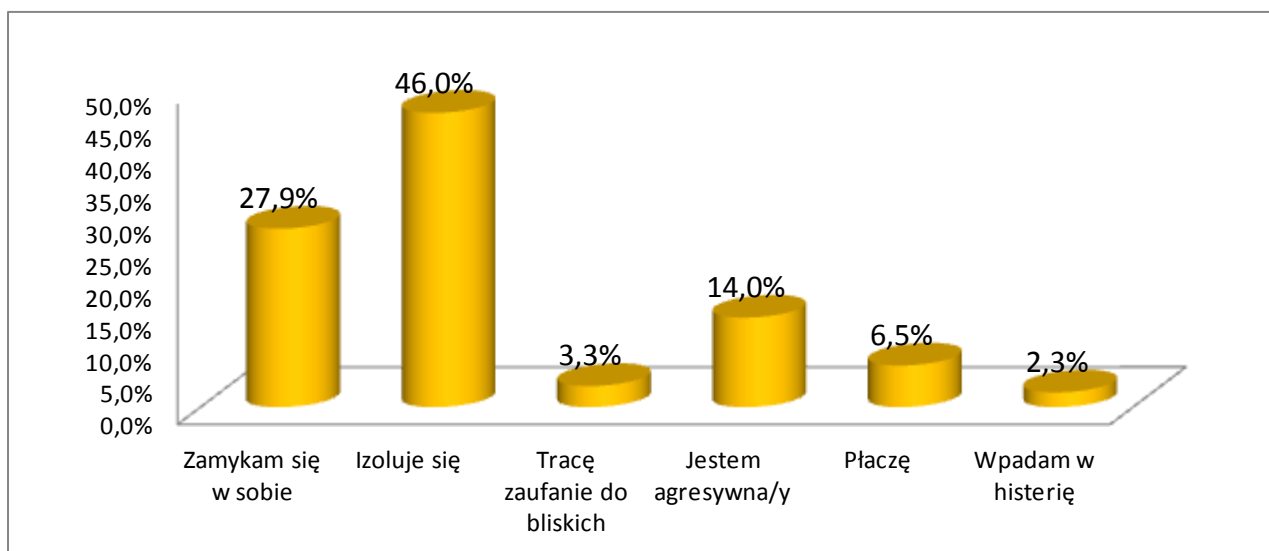

Źródło: Opracowanie własne

Udzielone odpowiedzi przez uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjalnych wskazały, że niemal co drugi uczeń (49,0%) określił swój kontakt z rodzicami jako bardzo dobry. Uczniowie, którzy określili w badaniu kontakt z rodzicami jako dobry stanowili 37,6% badanej zbiorowości. Udzielone odpowiedzi wskazujące na zły kontakt z rodzicami były na poziomie 3,6%.

Zadano również pytanie dotyczące reakcji uczniów na kłótnie rodziców. Wśród badanych 46,0% odpowiedziało, że izolują się (np. zamykają się w pokoju lub wychodzą z domu) gdy rodzice się kłócą. Niepokojącym jest fakt, że 27,9% badanych odpowiedziało, że zamykają się w sobie i z nikim nie rozmawiają. Wśród uczniów 14,0% udzieliło odpowiedzi, że są agresywni, 6,5% że płaczą a 3,3% że tracą zaufanie do bliskich.

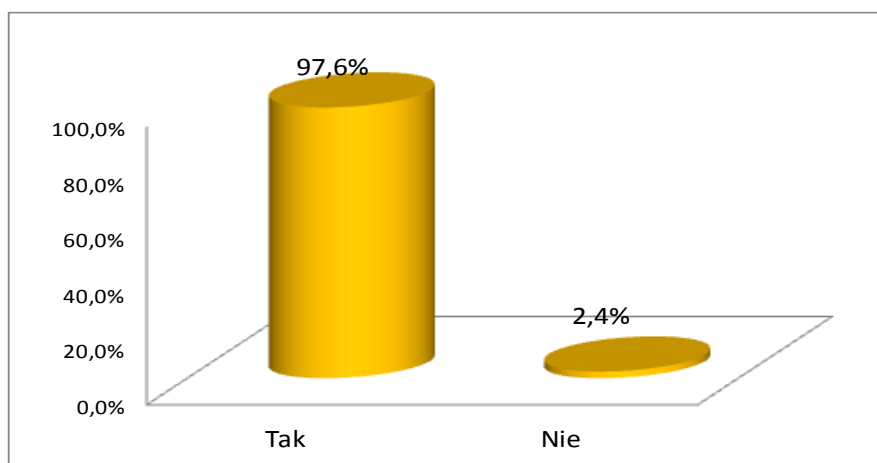
Wykres 11. Jaka jest Twoja reakcja na kłótnie z rodzicami?

Źródło: Opracowanie własne

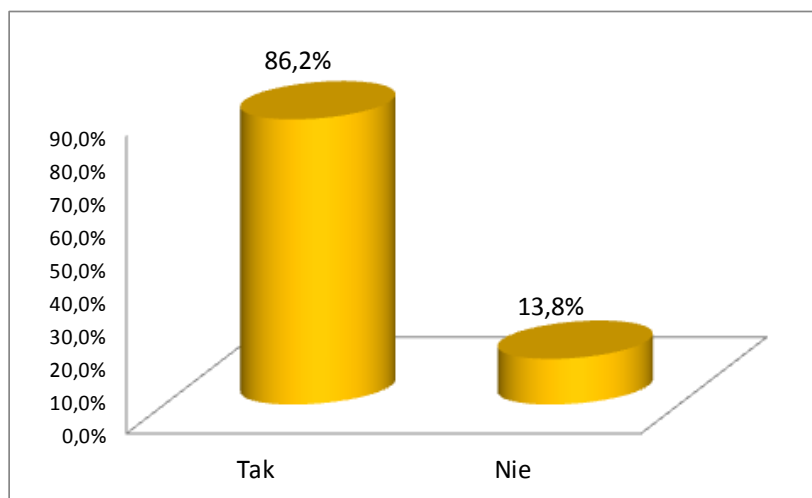
Zadano pytanie o poczucie bezpieczeństwa wśród rodziny, w szkole oraz poza szkołą na terenie gminy. Wśród badanych 97,6% odpowiedziało, że czuje się bezpiecznie wśród rodziny, 86,2% że czuje się bezpiecznie w szkole, a 89,0% że również poza szkołą na terenie Gminy Brzeźnica.

Wykres 12. Czy czujesz się bezpiecznie wśród rodziny?

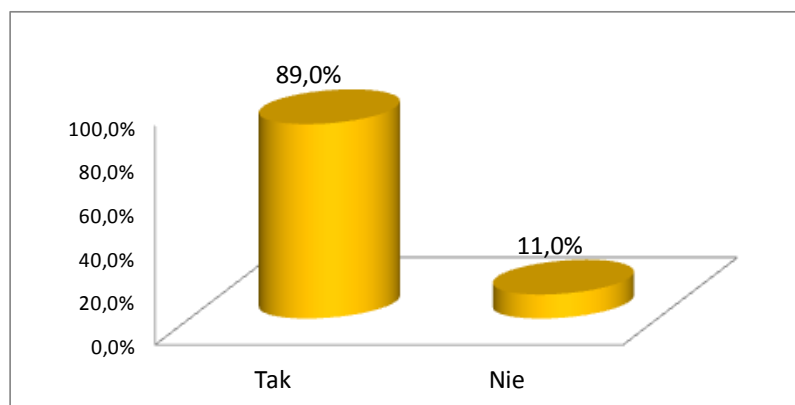
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 13. Czy czujesz się bezpiecznie w szkole?

Źródło: Opracowanie własne

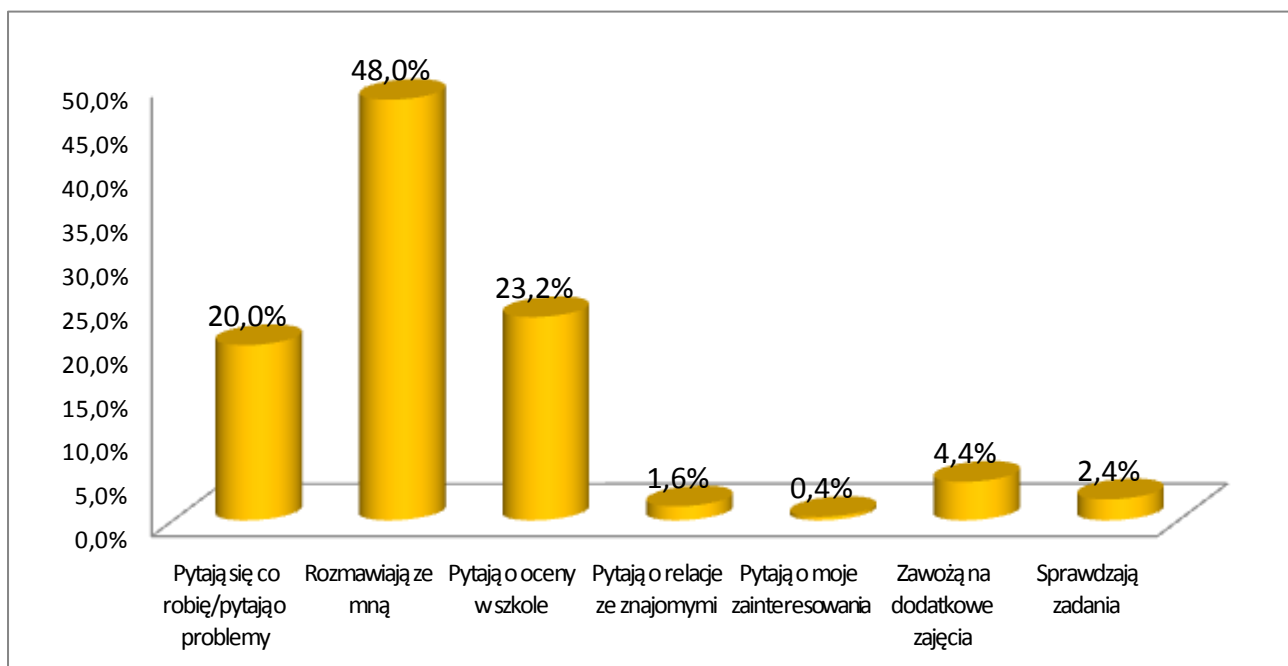
Wykres 14. Czy czujesz się bezpiecznie poza szkołą, na terenie Gminy Brzeźnica?

Źródło: Opracowanie własne

Kolejne pytanie, które zostało zadane na potrzeby badania brzmiało: „W jaki sposób rodzice okazują zainteresowanie Twoimi sprawami?” Młodzież szkolna, w niemal co drugim przypadku (48,0%) udzieliła odpowiedzi, że rodzice okazują im zainteresowanie poprzez rozmowę. Równie często pojawiła się odpowiedź, że rodzice pytają badanego o oceny w szkole (23,2%) oraz pojawiające się problemy (20,0%).

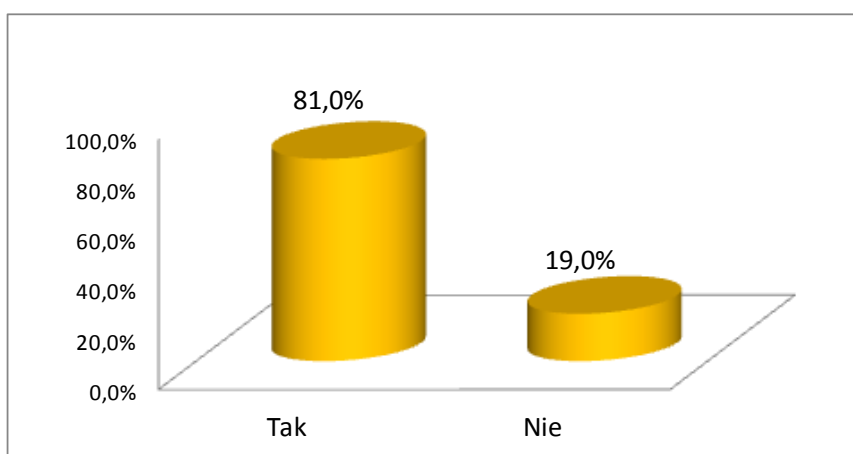
Wykres 15. W jaki sposób rodzice okazują zainteresowanie Twoimi sprawami?

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie „Czy rodzice angażują się w zainteresowania, przyjaźnie, hobby” 81,0% osób udzieliło pozytywnej odpowiedzi, zaś 19,0% negatywnej odpowiedzi.

Wykres 16. Czy Rodzice wykazują zaangażowanie w Twoje zainteresowania, przyjaźnie, hobby?

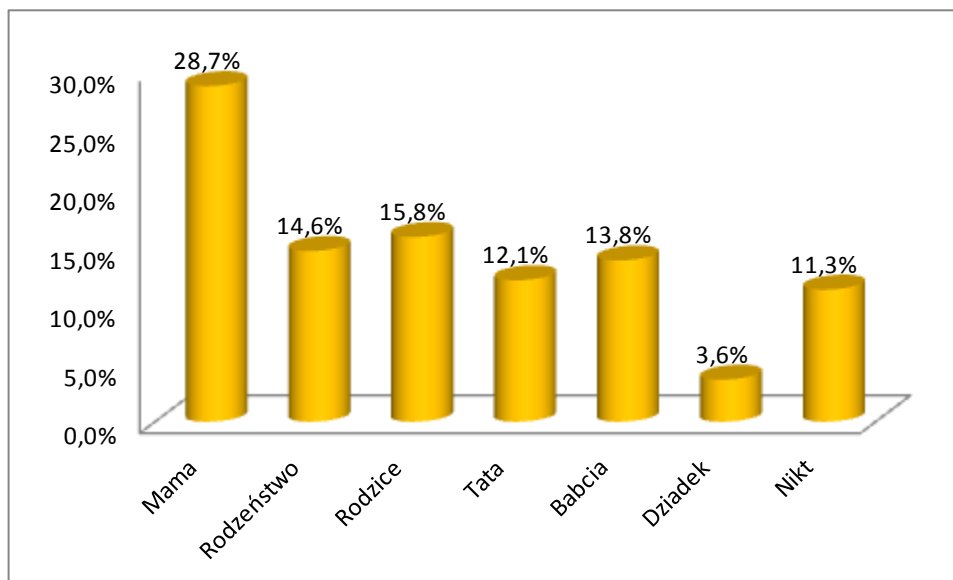

Źródło: Opracowanie własne

Wśród badanej młodzieży, najwięcej osób, bo 28,7% odpowiedziało, że w domu broni go mama, jeśli zrobi coś złego, a 15,8% że obojga rodzice. W obronie staje również

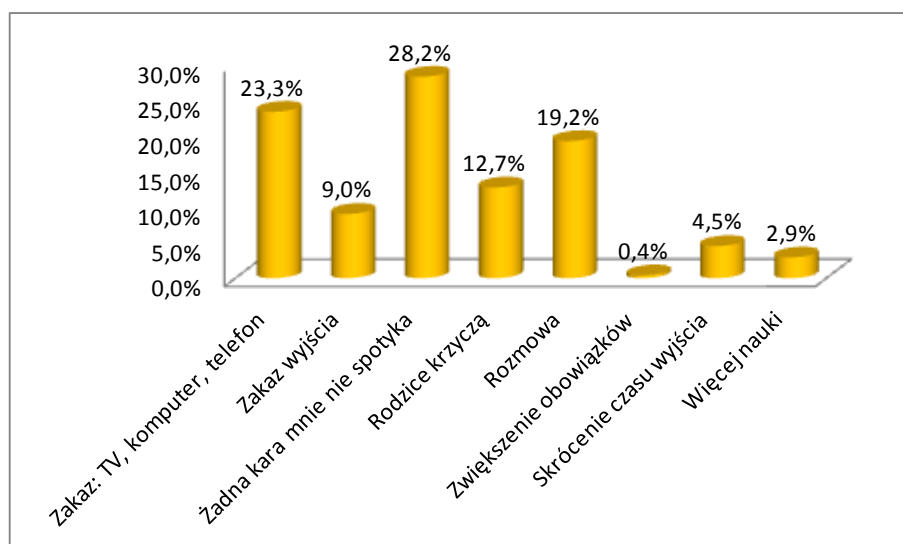
tata, takich odpowiedzi udzieliło 12,1% badanych, a 13,8% badanych odpowiedziało że broni ich dziadek.

Wykres 17. Kto z rodziny broni Ciebie, nawet kiedy zrobisz coś złego?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 18. Jaka kara spotyka Cię w domu za niewykonanie obowiązków?

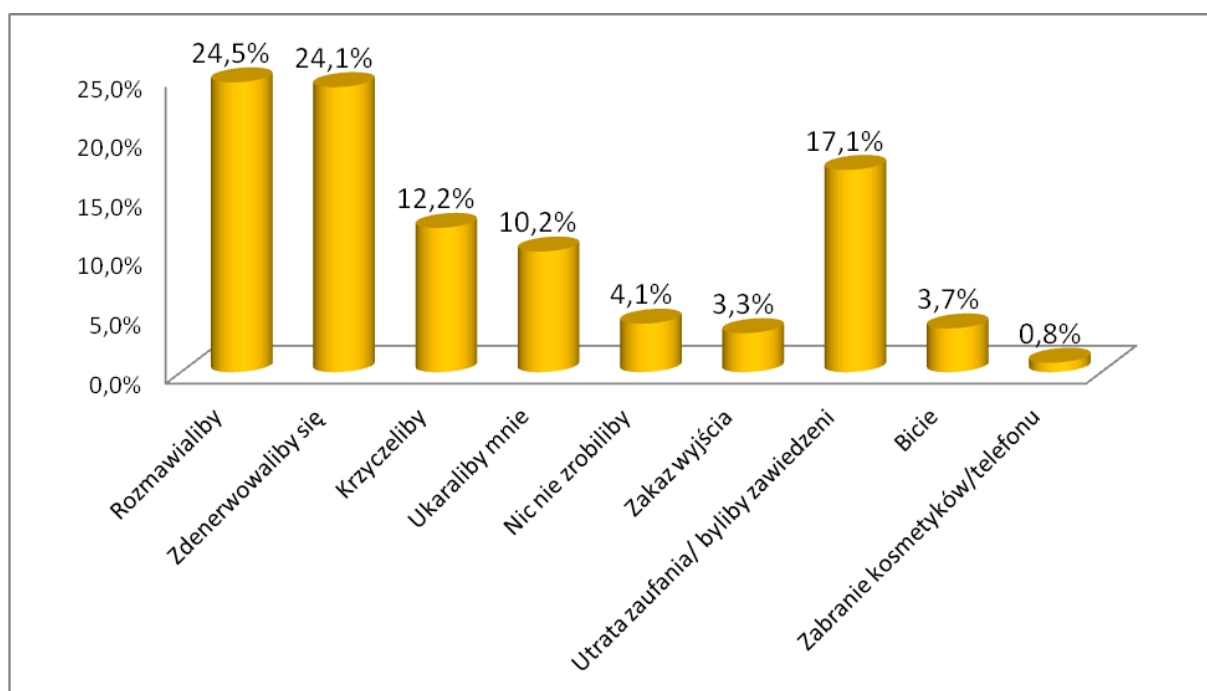
Źródło: Opracowanie własne

Według 23,3% badanych za niewykonywanie obowiązków spotkałaby go kara w postaci zakazu oglądania telewizji, komputera czy używania telefonu. 19,0% badanych odpowiedziało, że ich rodzice rozmawialiby z nimi, a 12,7% badanych że rodzice

odpowiedzieli by krzykiem. Jednak najwięcej uczniów zadeklarowało, że nie spotkałaby ich żadna kara.

Natomiast na pytanie jaka byłaby reakcja ich rodziców, gdyby dowiedzieli się że ich dzieci piły alkohol lub paliły, 24,5% odpowiedziało że podjęłoby rozmowę, 24,1% że zdenerwowałoby się, a 17,1% ankietowanych odpowiedziało, że rodzice straciliby do nich zaufanie. Należy zwrócić uwagę, że 3,7% badanych odpowiedziało, że rodzice zbiliby ich.

Wykres 19. Jak zareagowaliby rodzice, według Ciebie, gdyby dowiedzieli się, że np. pijeś/łaś, paliś/łaś?

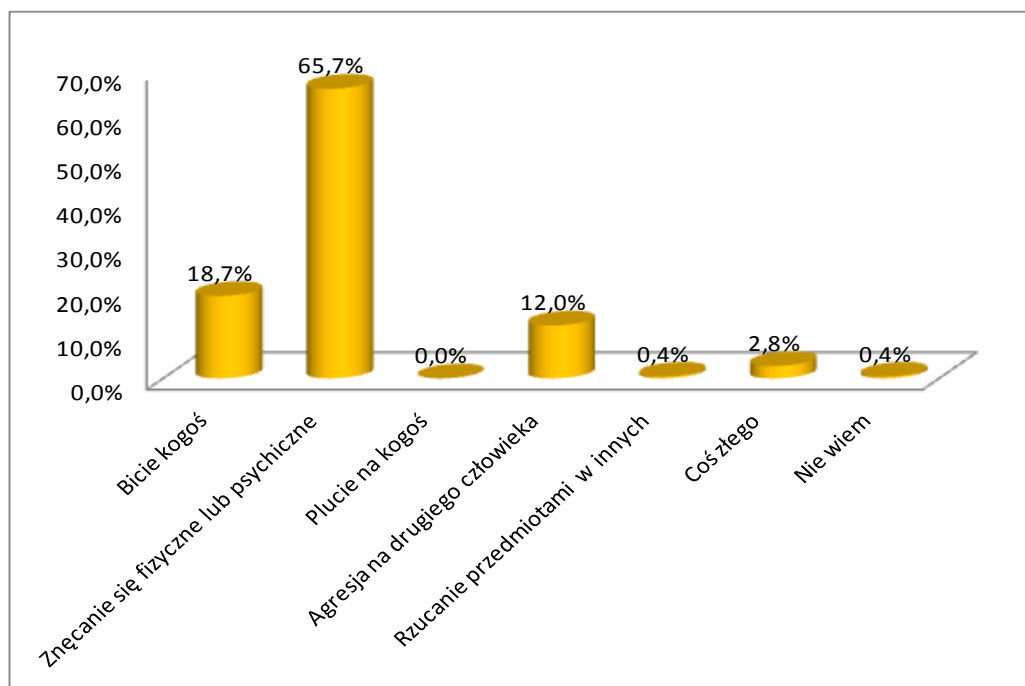

Źródło: Opracowanie własne

3.2.3 Przemoc w otoczeniu i doświadczeniu młodzieży

Celem badania było poznanie opinii młodzieży na temat przemocy, a także ich doświadczeń z nią związanych. Młodzież została więc zapytana o określenie, czym jest przemoc w ich otoczeniu. Zestawienie odpowiedzi na to pytanie zawiera poniższy wykres.

Wykres 20. Co oznacza dla Ciebie przemoc?

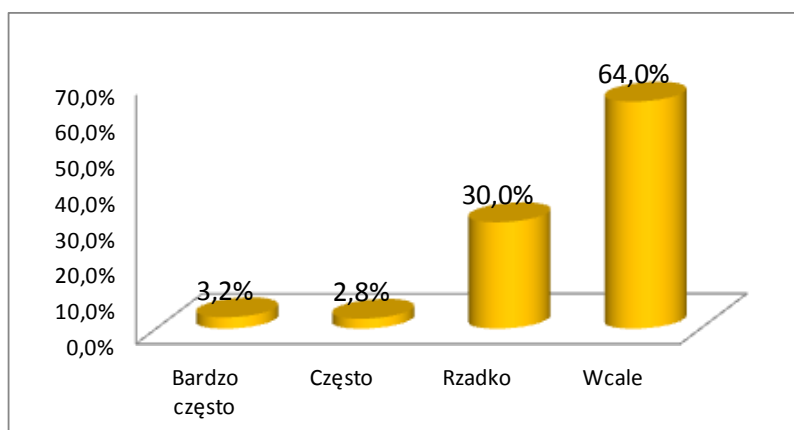

Źródło: Opracowanie własne

Największa grupa badanych (65,7%) wyraziła przekonanie, że przemoc jest znęcaniem się fizycznym lub psychicznym. Z kolei 18,7% badanych uznało, że przemoc jest biciem kogoś, a 12,0% młodych ludzi twierdzi, że jest ona agresją względem drugiego człowieka. W badanej grupie 2,8% uznało, że przemoc to coś złego, a 0,4% wyraziło opinie, iż nie wie co to przemoc. Tak zróżnicowany rozkład odpowiedzi może świadczyć różnymi doświadczeniami badanej młodzieży, związany z pośrednim lub bezpośrednim kontaktem z przemocą.

Młodzieży zadano też pytanie czy doznali przemocy. Zbiorcze zestawienie odpowiedzi zawiera poniższy wykres. Większość badanej młodzieży (64,0%) zadeklarowało, że nie doświadcza przemocy domowej. Natomiast łącznie 36,0% osób odpowiedziało że doznało przemocy, w tym 30,0% że rzadko, 2,8% że często a 3,2% że bardzo często.

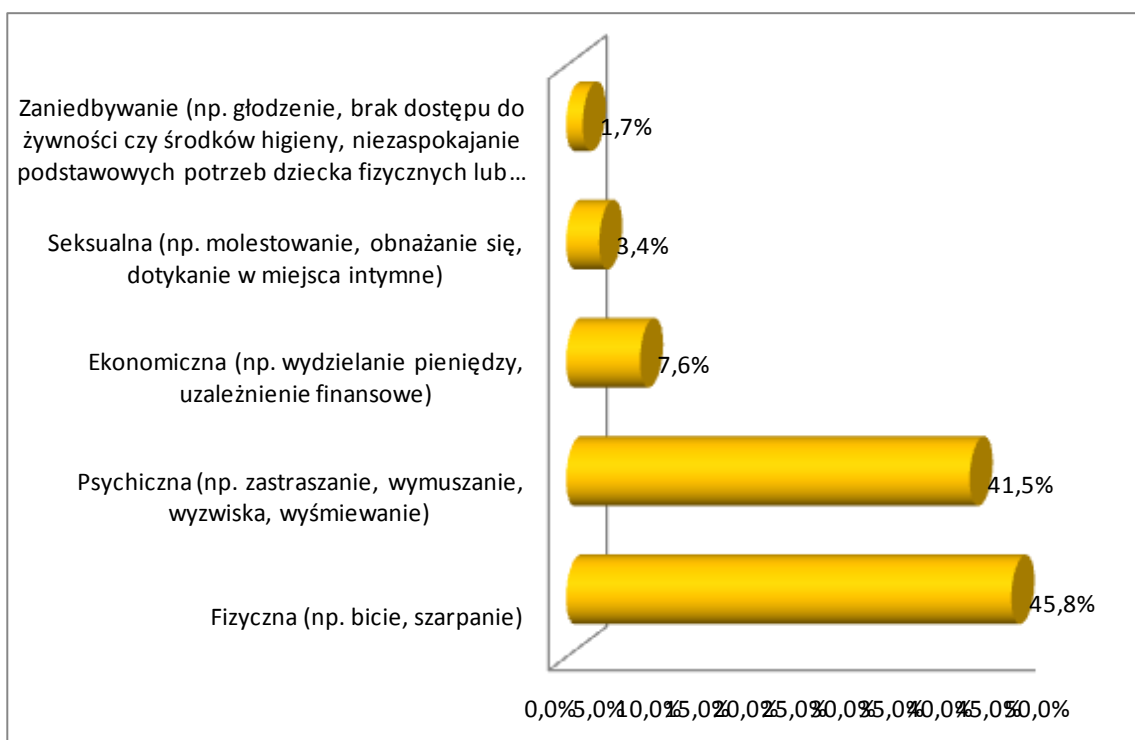
Wykres 21. Czy często doznajesz przemocy w rodzinie?

Źródło: Opracowanie własne

Młodzieży zadano także pytanie o formy doświadczanej przemocy. Prawie co drugi badany (45,8%) zadeklarował w trakcie badania, że doznaje przemocy, która ma formę przemocy fizycznej (np. bicie, szarpanie), a 41,5% ma formę przemocy psychicznej (np. zastraszanie, wymuszanie, wyzwiska, wyśmiewanie).

Wykres 22. Wskaż formy doświadczanej przez Ciebie przemocy

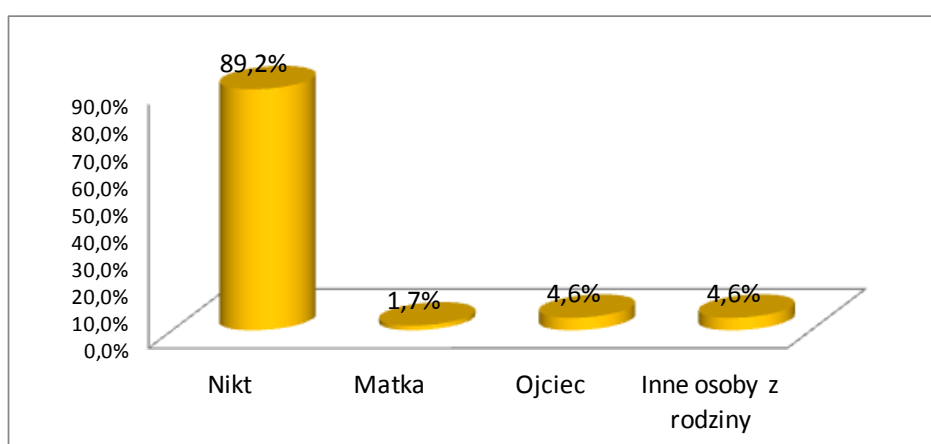

Źródło: Opracowanie własne

Młodzież wskazała również formy przemocy ekonomicznej, osoby które wskazały taką odpowiedź stanowiły 7,6% badanej zbiorowości. Zaniedbywanie jako formę przemocy wskazało 1,7% badanej zbiorowości. Niepokojący jest fakt, że 3,4% badanej młodzieży udzieliło odpowiedzi, że doznawała przemocy seksualnej.

Zdaniem młodzieży szkolnej, najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie są inne osoby z rodziny (4,6%), oraz ojciec (4,6%). 89,2% badanej młodzieży udzieliło odpowiedzi, że w ich rodzinie żaden z członków nie jest sprawcą przemocy domowej.

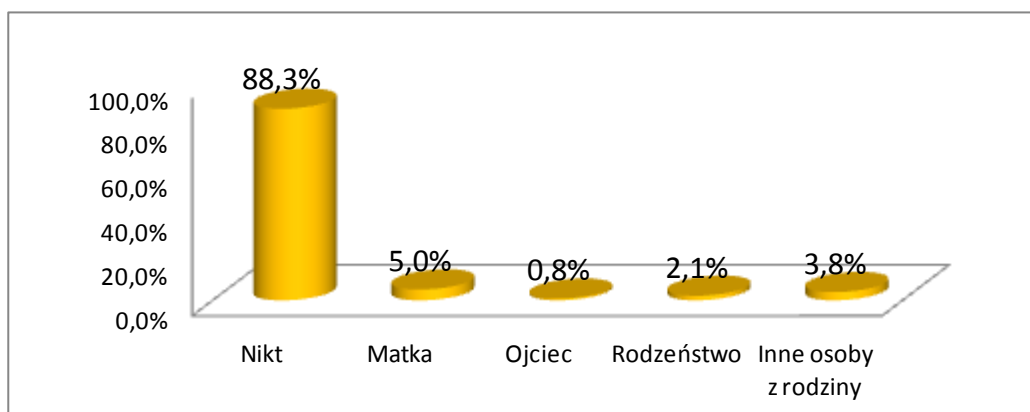
Wykres 23. Kto był sprawcą przemocy w twojej rodzinie?

Źródło: Opracowanie własne

Wedle uzyskanych danych z badania ankietowego, osobami doznającymi przemocy w rodzinie była najczęściej matka (5,0%) oraz inne osoby w rodzinie (3,8%).

Wykres 24. Kto był ofiarą przemocy w rodzinie ?

Źródło: Opracowanie własne

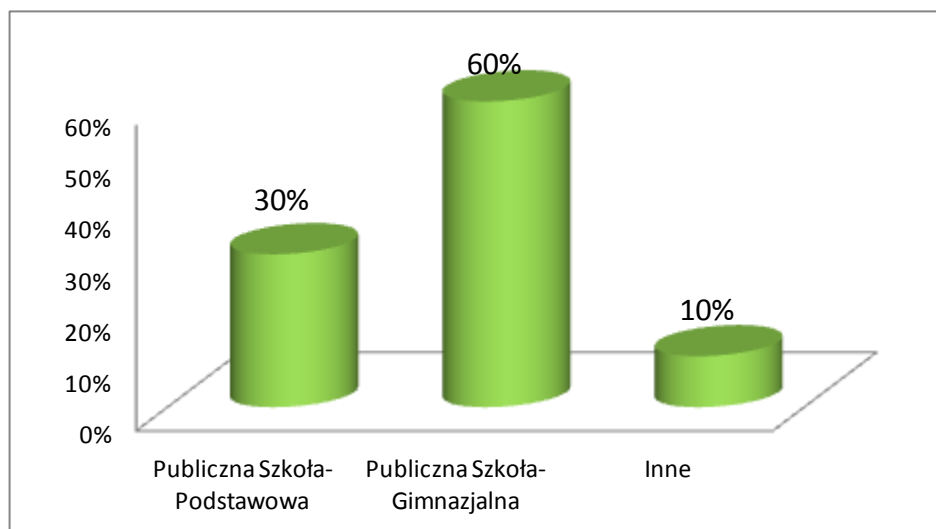
3. 3. Badanie profesjonalistów wsparcia społecznego.

Szczegółowa analiza wyników badań ankietowych CAWI.

3.3.1. Charakterystyka badanej reprezentacji profesjonalistów wsparcia społecznego.

Grupa badanych składała się z 10 osób. Wśród badanych profesjonalistów występowała dominacja płci damskiej. Kobiety w badanej zbiorowości stanowiły 80%, zaś mężczyźni stanowili 20%. Ze względu na stan cywilny, dominowały osoby w związku małżeńskim (90%). Również 90% badanych posiadało wykształcenie wyższe humanistyczne. Badani najczęściej reprezentowali placówki oświatowe, głównie byli to nauczyciele gimnazjum, którzy stanowili 60% badanej zbiorowości. Nauczyciele szkół podstawowych stanowili 30%.

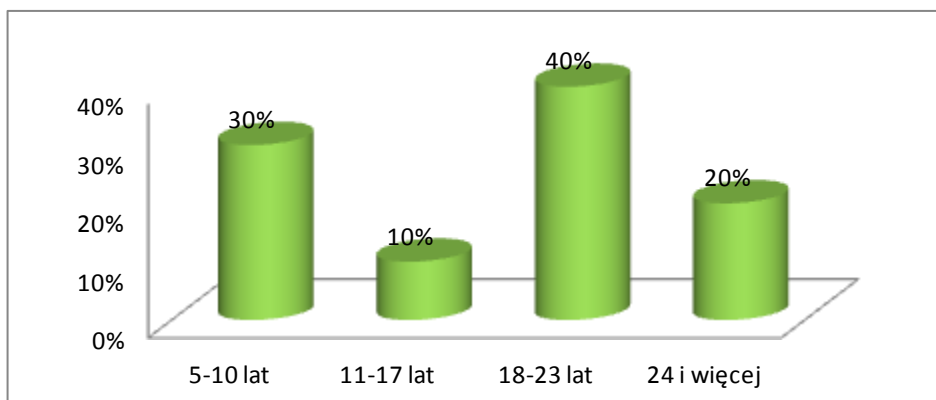
Wykres 25. Miejsce pracy respondentów

Źródło: Opracowanie własne

Rozkład respondentów, ze względu na staż pracy wyglądał następująco: najliczniej reprezentowane były osoby, które posiadały staż pracy powyżej 18-23 lat. Ich udział procentowy w badanej zbiorowości wynosił 40%. Osoby, które legitymowały się stażem pracy w przedziałach 5-10 lat stanowiły 30%, zaś powyżej 24 lat stanowiły 20%.

Wykres 26. Staż pracy respondentów

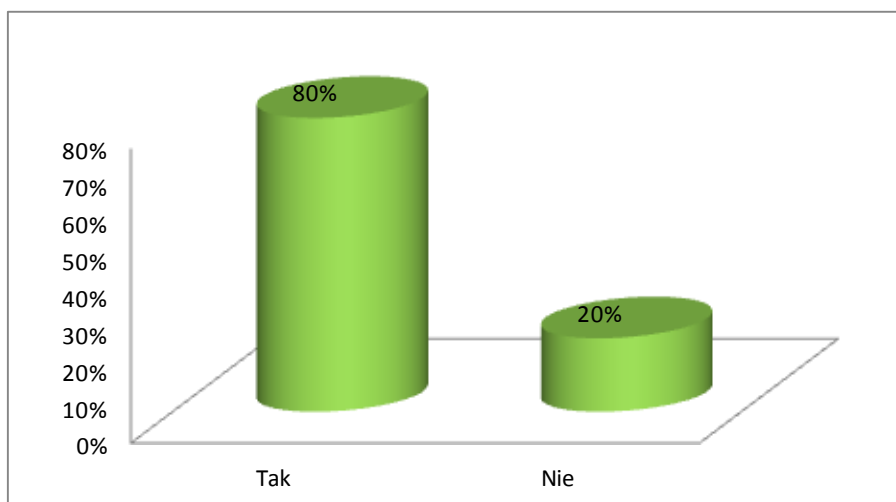
Źródło: Opracowanie własne

3.3.2. Postrzeganie przemocy przez profesjonalistów wsparcia społecznego.

Celem badania było poznanie opinii profesjonalistów na temat przemocy, a także ich doświadczeń zawodowych z nią związanych.

Pierwszym pytaniem, które zostało zadane przedstawicielom służb wsparcia społecznego, było pytanie „Czy w wykonywanej pracy zawodowej spotykają się z przypadkami przemocy domowej?”. Rozkład udzielonych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

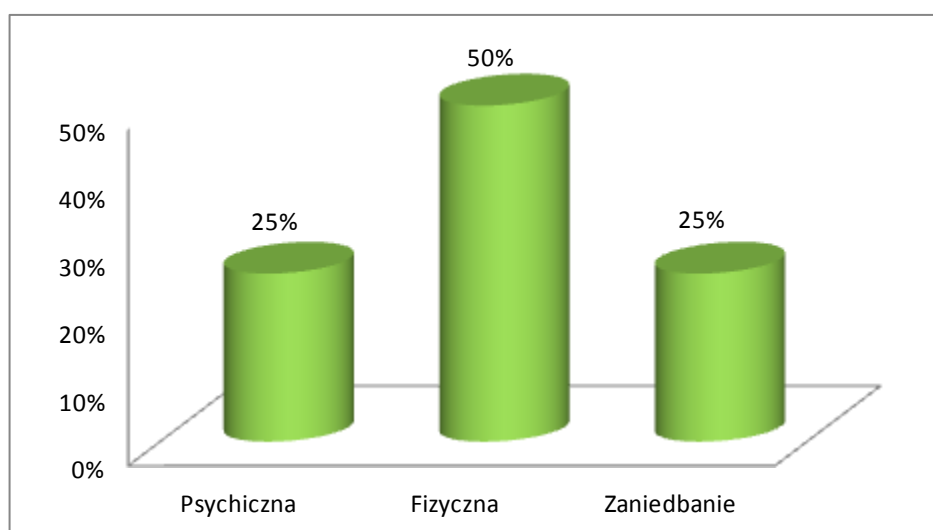
Wykres 27. Czy Pan(i) w wykonywanej pracy zawodowej spotyka się z przypadkami przemocy w rodzinie?

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawiciele instytucji zostali zapytani o: „Rodzaj zdiagnozowanej przemocy w toku działań zawodowych?” Respondenci w 50% wskazali, że najczęściej diagnozują przemoc fizyczną. Natomiast przemoc psychiczna oraz zaniedbania stanowiły po 25% odpowiedzi. Żaden respondent nie udzielił odpowiedzi wskazującej na doświadczenia w swojej pracy zawodowej ze zjawiskiem przemocy emocjonalnej, ekonomicznej lub seksualnej.

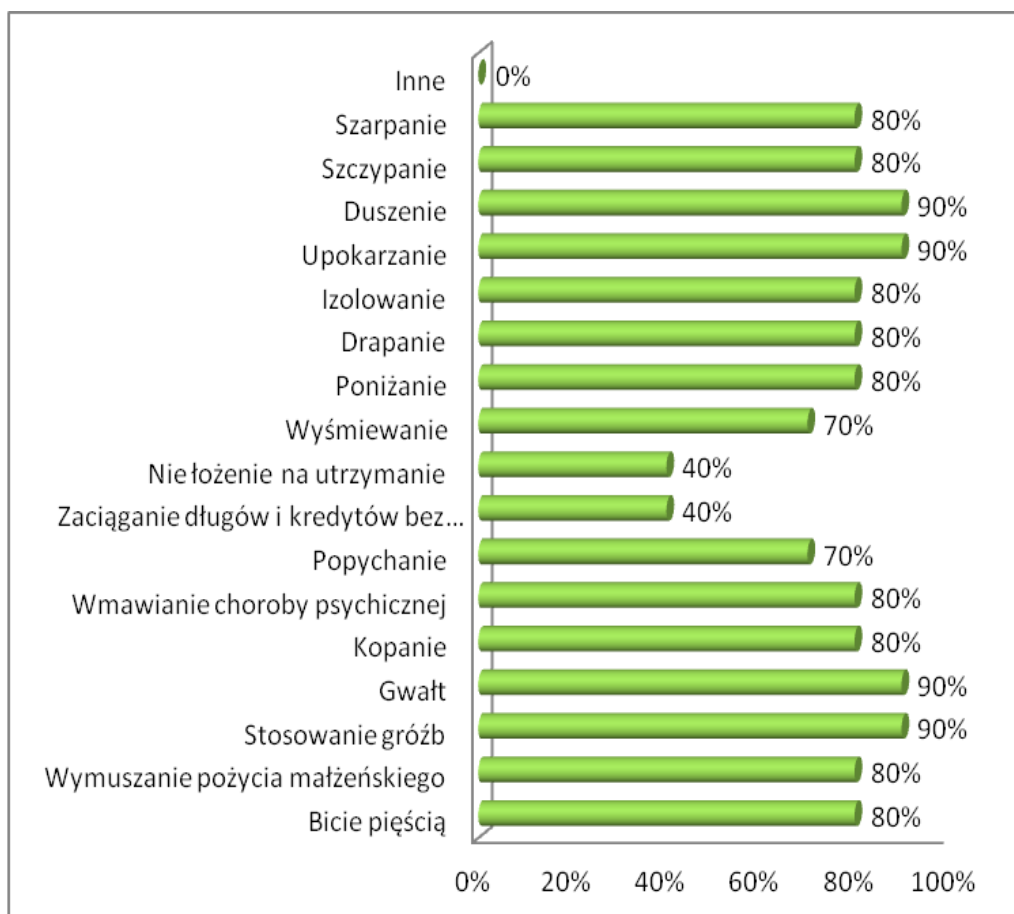
Wykres 28. Rodzaj zdiagnozowanej przemocy w toku działań zawodowych.

Źródło: Opracowanie własne

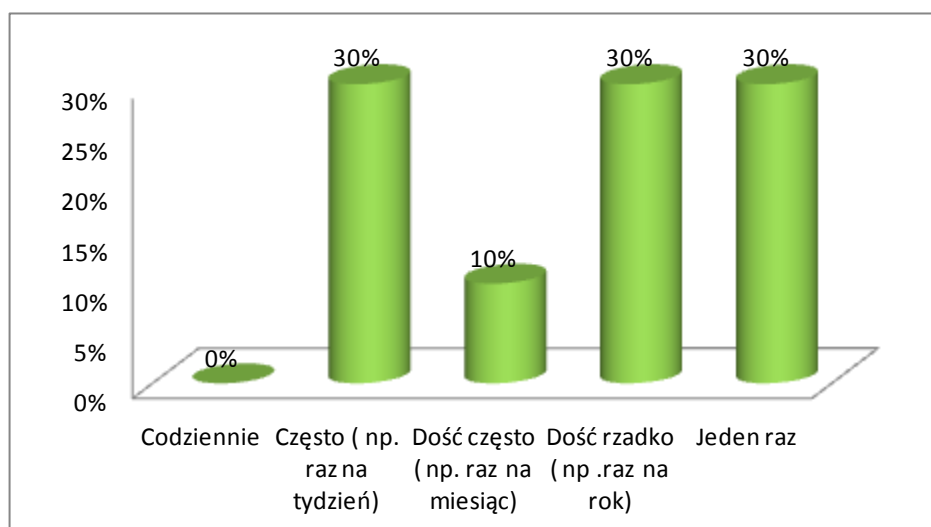
Przedstawiciele instytucji zapytano również o wyrażenie opinii na temat, co można uznać za zachowanie przemocowe? Pytanie miało charakter pytania z możliwością udzielenia kilku odpowiedzi. Najczęściej zaznaczano: duszenie, upokarzanie, gwałt, stosowanie gróźb. Szczegółowy rozkład odpowiedzi został zawarty w poniższym wykresie.

Wykres 29. Jakie według Pana(i) zachowanie można uznać za zachowanie przemocowe.

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 30. Jaką częstotliwość zachowań uznaje Pan(i) za przemoc?

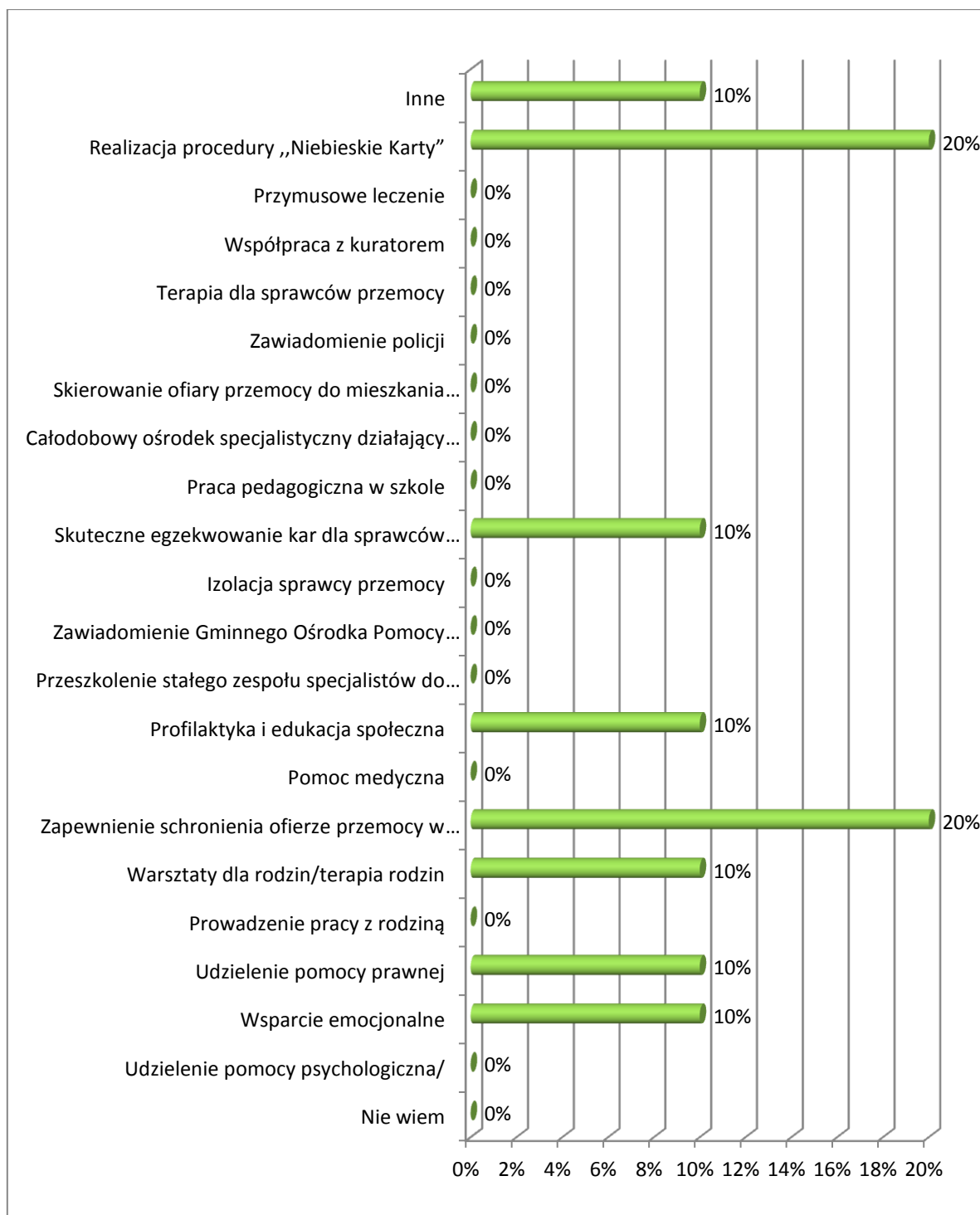

Źródło: Opracowanie własne

Równie ciekawe odpowiedzi uzyskano na pytanie „Jaką częstotliwość zachowań uznaje Pan(i) za przemoc?” Przedstawiciel badanych instytucji w przeważającej większości uznali, że zachowaniem przemocowym jest występowanie przemocy co najmniej raz na tydzień (30%), lecz również raz na rok (30%). Natomiast wartym szczególnej uwagi jest opinia, że zjawisko przemocy występuje wtedy, gdy wystąpi ona „RAZ” – takie odpowiedzi udzieliło również 30% badanych.

Na pytanie dotyczące skutecznych działań w pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, najczęściej wymieniano (wskazane odpowiedzi po 20%): zapewnienie schronienia osobie doznającej przemocy w rodzinie, realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

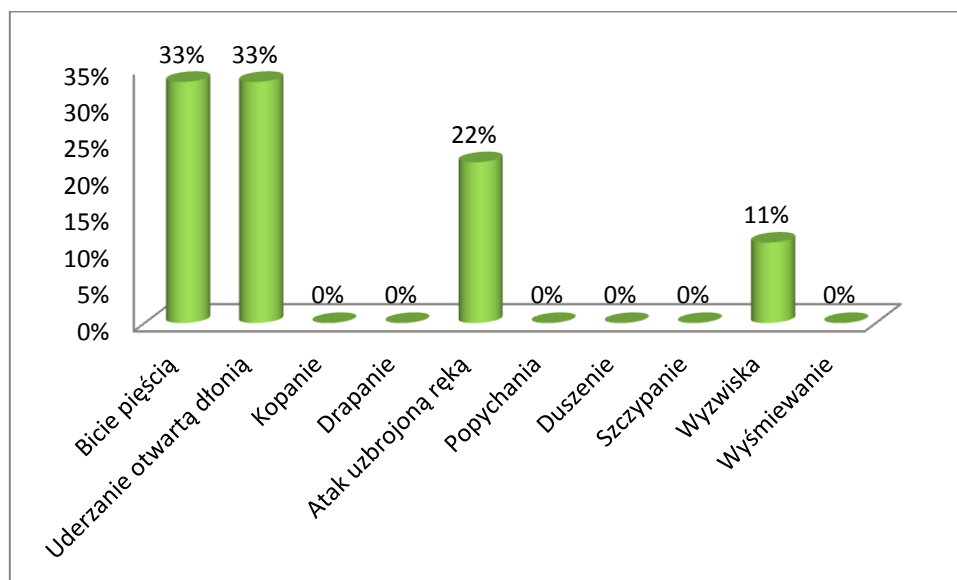
Wykres 31. Jakie są Pan(i) zdaniem najbardziej skuteczne działania w pomocy ofiarom przemocy w rodzinie?

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie do specjalistów instytucji, dotyczące zachowań rodzeństwa, które mogłyby można byłoby nazwać przemocą, najwięcej bo 33% badanych uznało uderzenie otwartą dłonią oraz bicie pięścią za takie zachowania. Szczegóły pokazano na wykresie.

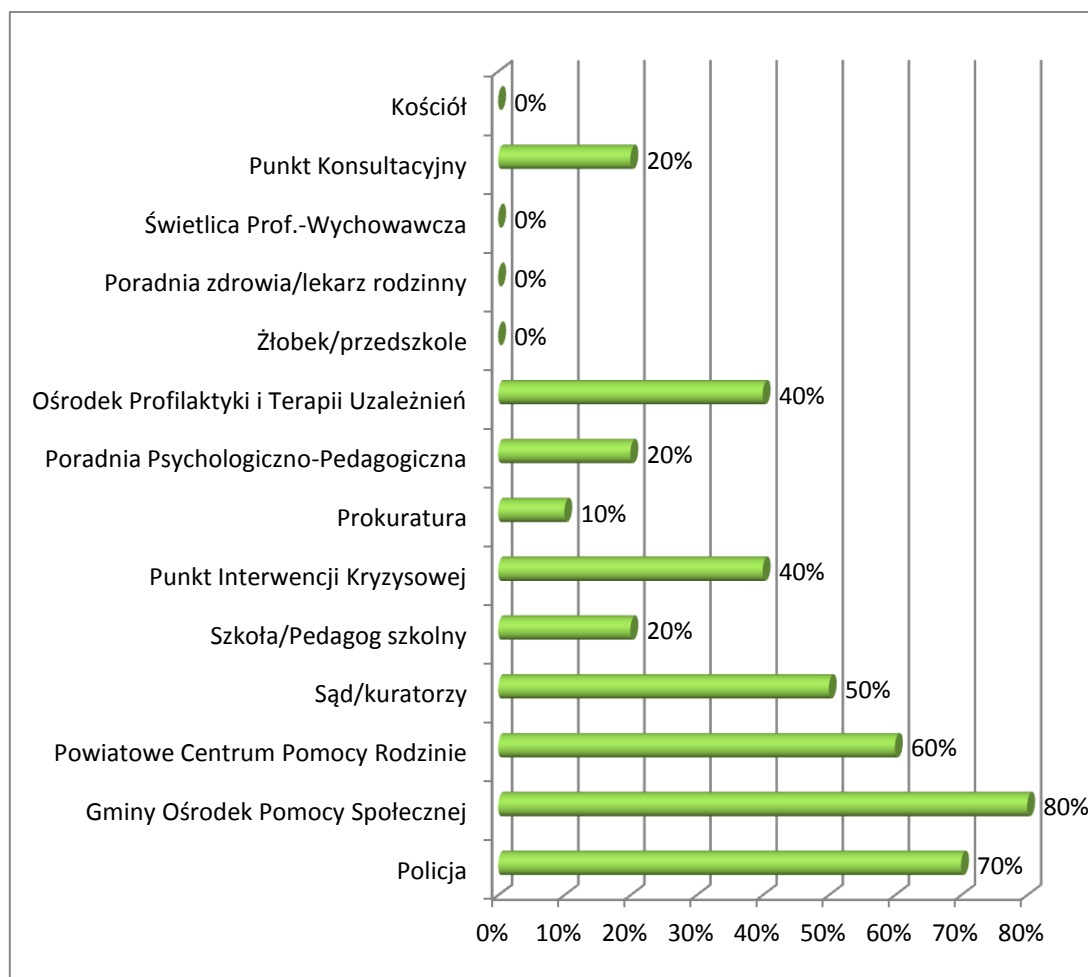
Wykres 32. Jakie zachowania rodzeństwa wobec siebie spełniają Twoim zdaniem kryteria, aby nazwać je przemocą?

Źródło: Opracowanie własne

Pracowników instytucji zapytano, czy widzą potrzebę nawiązania współpracy z innymi służbami w celu lepszego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zdaniem 77,8% pytanym uznało że widzi taką potrzebę. Uszczegółowienie powyższego pytania dotyczyło konkretnych instytucji, z którymi respondenci widzieli potrzebę nawiązania współpracy. Pracownicy instytucji odpowiadali najczęściej, że podjęliby współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, w przypadku 80%, z Policją w przypadku 70%, z Powiatowym Centrum pomocy Rodzinie, w przypadku 60%. W tym pytaniu, respondenci mogli udzielać odpowiedzi wielokrotnego wyboru.

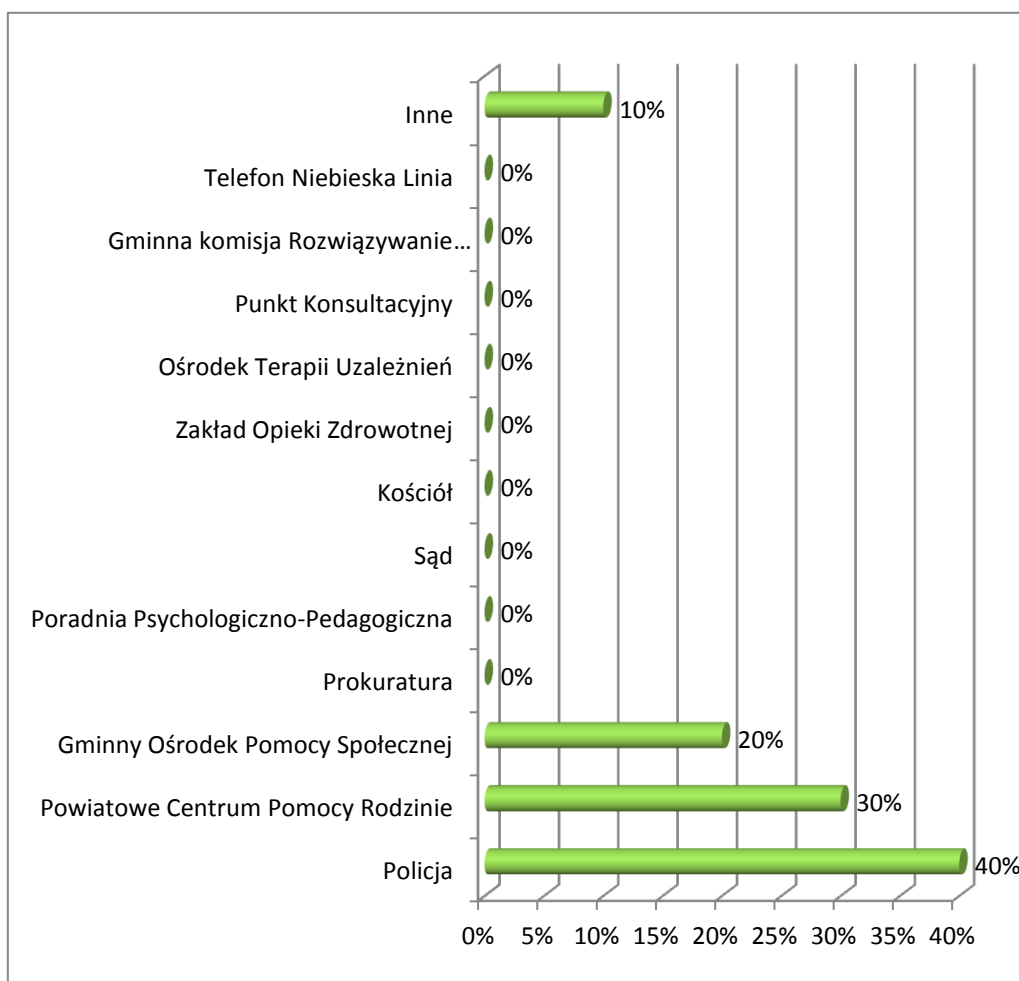
Wykres 33. Z jakimi instytucjami widzi Pan(i) potrzebę nawiązania współpracy?

Źródło: Opracowanie własne

Profesjonaliści wsparcia społecznego najczęściej kierowałoby ofiarę przemocy domowej w celu uzyskania pomocy - do Policji. Taką odpowiedź udzieliło 40% badanych osób. Z kolei do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie kierowałoby 30% badanych, a do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 20% badanych. Żadna osoba nie kierowałaby ofiary przemocy do Punktu Konsultacyjnego, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, czy na Telefon Niebieska Linia.

Wykres 34. Do jakiej instytucji skierowaliby Pan(i) ofiarę przemocy domowej w celu uzyskania pomocy ?

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawiciele instytucji zostali zapytani o kontakty z przypadkami przemocy domowej w swojej pracy zawodowej. Uzyskano odpowiedź pozytywną w przypadku 50% badanych. Z kolei na pytanie, które osoby doświadczają najczęściej przemocy, tj. ze względu na wiek oraz osoby niepełnosprawne, starsze i chore, 70% osób odpowiedziało, że ofiarami przemocy są najczęściej kobiety, a 30% odpowiedziało, że dzieci.

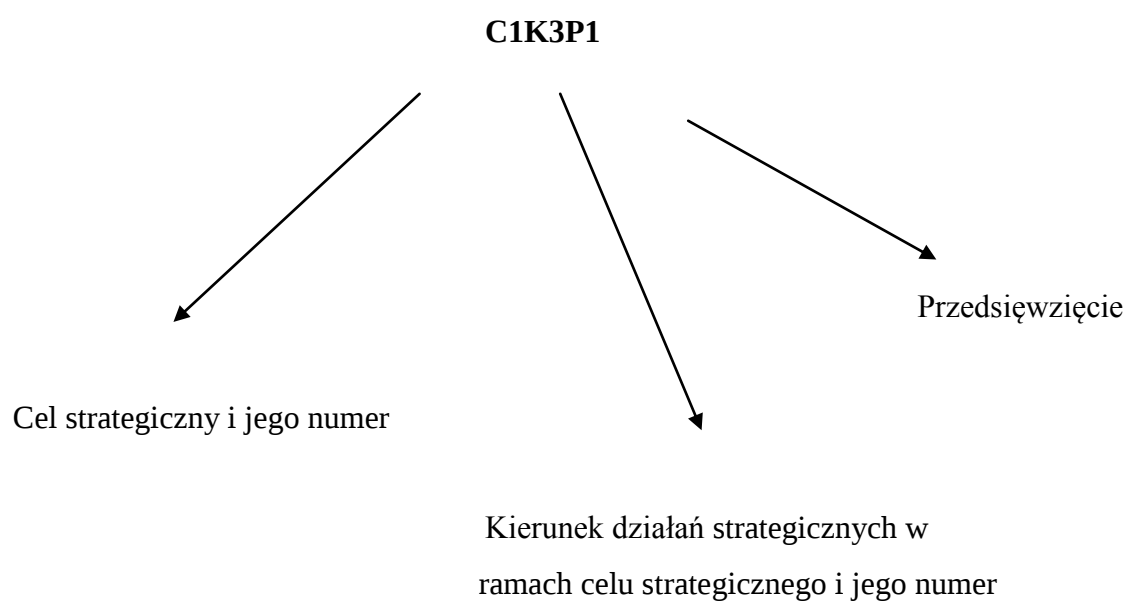
4. Metoda tworzenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Brzeźnica

Przy tworzeniu Programu przeciwdziałania przemocy w Gminie wybrano metodę MAPS (Metodę Aktywnego Planowania) z elementami ZOPP (Planowanie Projektu Zintegrowane na Cel) jako najbardziej odpowiednich dla efektywnego i wielokierunkowego przygotowania kierunków polityki społecznej. Planowanie społeczne oparte na metodzie MAPS i ZOPP bazuje na bezpośrednich wynikach diagnozy społecznej gminy oraz przedstawicieli instytucji gminnych oraz wiedzy ekspertów. Niemniej główną metodą tworzenia kierunków działania polityki społecznej były analizy dokumentów.

Proces konstruowania głównych kierunków polityki społecznej gminy przebiegał według omówionych poniżej czterech etapów:

- 1. Diagnoza przemocy w środowisku lokalnym** - której celem było zidentyfikowanie głównych grup problemów i kwestii społecznych w gminie w oparciu o wyniki badania ankietowego oraz dostępne analizy dotyczące przemocy i uporządkowanie ich w związku przyczynowo – skutkowe.
- 2. Analiza głównych celów programu** - które umożliwiły wskazanie celów i ich wzajemnej zależności zgodnie z kryterium „cel – środek do jego osiągnięcia”. Celowi Generalnemu przypisano cele strategiczne oraz kierunki działań szczegółowych oraz wskazano tzw. przedsięwzięcia, które stanowią podstawę do realizacji Programu.
- 3. Określenie wskaźników realizacji** - które umożliwiły wskazanie stopnia realizacji założonych celów Programu. Wskaźniki zostały określone liczbowo oraz procentowo. Założono, iż wskaźniki realizacji wskazują zakładaną wartość do osiągnięcia w horyzoncie czasowym do 2021 roku. Niemniej monitoring i ewaluacja stopnia realizacji będzie dokonywana nie rzadziej niż raz w roku. Ze względu na fakt, że Program będzie obowiązywała od 2016 roku pierwsza cenzura ewaluacyjna zostanie dokonana w roku 2017.

W celu usprawnienia lektury programu w rozdziale „planowanie społeczne (...)” zastosowano technikę używaną w tego typu dokumentach, polegającą na szeregowym identyfikowaniu konkretnego przedsięwzięcia. Sposób oznaczania struktury priorytetów, celów, kierunków i przedsięwzięć w programie (...) ukazuje schemat:

5. Identyfikacja celu generalnego i priorytetów.

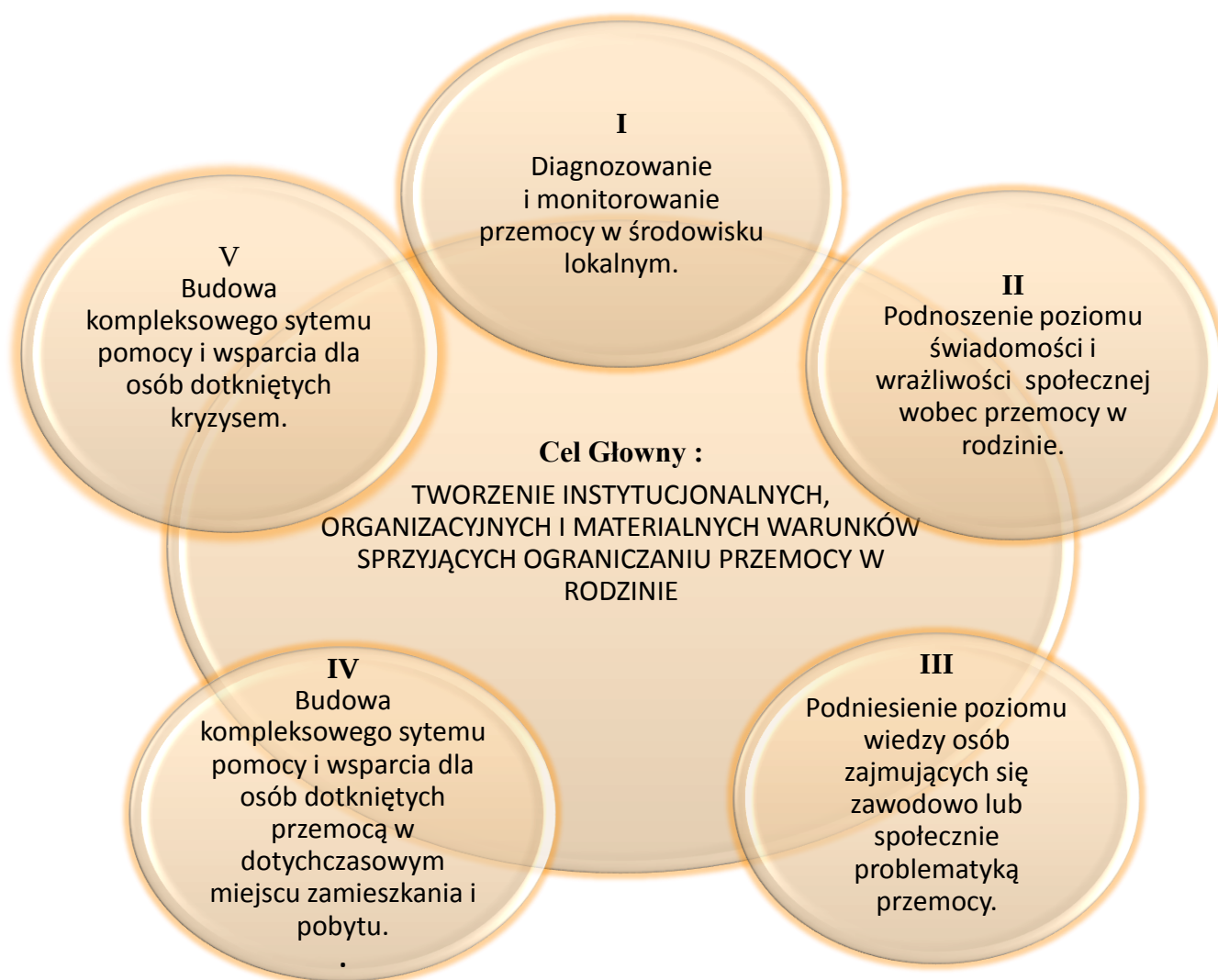
Diagnoza problemów i zjawisk społecznych, przesłanki i dyrektywy płynące z różnych poziomów planowania i zarządzania rządowego i samorządowego oraz cel generalny są podstawą wyznaczania priorytetów powyższego programu w zakresie lokalnej polityki społecznej.

Wyniku przeprowadzonych analiz oraz konsultacji przyjęto za cel generalny:

CEL GENERALNY:

TWORZENIE INSTYTUCJONALNYCH,
ORGANIZACYJNYCH I MATERIALNYCH
WARUNKÓW SPRZYJĄCYCH
OGRANICZANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Diagnoza zjawiska przemocy oraz wyznaczony cel generalny Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy stanowiły podstawę wyznaczania priorytetów, na których koncentrowane będą działania do roku 2021.

(C1) TWORZENIE INSTYTUCJONALNYCH, ORGANIZACYJNYCH I MATERIALNYCH WARUNKÓW SPRZYJĄCYCH OGRANICZANIU PRZEMOCY W RODZINIE

C1K1	Diagnozowanie i monitorowanie przemocy w środowisku lokalnym.
C1K2	Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
C1K3	Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.
C1K4	Budowa kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w dotychczasowym miejscu zamieszkania i pobytu.
C1K5	Budowa kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych kryzysem.

Kierunek Działań Strategicznych

C1K1	Diagnozowanie i monitorowanie przemocy w środowisku lokalnym.
------	---

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia

C1K1P1	Opracowanie diagnozy przemocy w środowisku lokalnym w oparciu o analizę wtórną danych zastanych (desk research).
C1K1P2	Przeprowadzenie badania ankietowego CAWI.
C1K1P3	Cykliczny monitoring zjawiska przemocy w środowisku lokalnym

Kierunek Działań Strategicznych

C1K2	Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
------	---

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia

C1K2P1	Prowadzenie zajęć edukacyjno-informacyjnych wśród mieszkańców Gminy.
C1K2P2	Opracowywanie i publikowanie materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy i instytucji udzielających pomocy (plakaty, ulotki, broszury).
C1K2P3	Realizacja działań profilaktycznych mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową.

C1K2P4	Organizowanie alternatywnych (aktywnych) form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową.
--------	--

Kierunek Działań Strategicznych

C1K3	Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.
------	---

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia

C1K3P1	Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.
C1K3P2	Zapewnienie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.
C1K3P3	Zapewnienie szkoleń z zakresu mediacji rodzinnych dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy
C1K3P4	Zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego – realizacja superwizji.
C1K3P5	Kontynuacja działalności Zespołów Interdyscyplinarnych celem odbywania specjalistycznych konsultacji i dokonywania wyboru skutecznych rozwiązań, w szczególnie trudnych sytuacjach.

Kierunek Działań Strategicznych

C1K4	Budowa kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w dotychczasowym miejscu zamieszkania i pobytu.
------	--

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia

C1K4P1	Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.)
C1K4P2	Realizacja pracy socjalnej z ofiarami przemocy.
C1K4P3	Powołanie i prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy.
C1K4P4	Udzielenie i zapewnienie bezpiecznego schronienia rodzinom dotkniętych przemocą.
C1K4P5	Opracowanie wzoru jednolitej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doznającej przemocy.
C1K4P6	Realizacja pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – ofiar i świadków

	przemocy w rodzinie.
C1K4P7	Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

Kierunek Działań Strategicznych

C1K5	Budowa kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych kryzysem.
------	---

Aby zrealizować cel w ramach priorytetu przyjmuje się następujące przedsięwzięcia

C1K5P1	Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.)
C1K4P2	Realizacja pracy socjalnej dla osób/rodzin w kryzysie.
C1K4P3	Tworzenie i realizacja specjalistycznych programów pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – z rodzin kryzysowych.
C1K4P4	Zapewnienie rodzinom dostępu do mediacji.
C1K4P5	Edukacja w zakresie skutecznych sposobów w zakresie rozwiązywania konfliktów.
C1K4P6	Realizacja warsztatów mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

6. WSKAŹNIKI REALIZACJI

C1K1	Diagnozowanie i monitorowanie przemocy w środowisku lokalnym.
------	---

Nazwa Działania	Wskaźnik/Produkt pomiaru celu	Wartość kumulatywna 2016-2021(LB)	Źródło weryfikacji
Opracowanie diagnozy przemocy w środowisku lokalnym w oparciu o analizę wtórną danych zastanych (desk research).	Liczba przeprowadzonych diagnoz	5	GOPS, PCPR, Zespół Interdyscyplinarny
Przeprowadzenie badania ankietowego CAWI.	Liczba przeprowadzonych badań ankietowych	5	Badania własne GOPS
Cykliczny monitoring zjawiska przemocy w środowisku lokalnym	Liczba przeprowadzonych badań ewaluacyjnych	5	Badania własne GOPS

C1K2	Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie
------	--

Nazwa Działania	Wskaźnik/Produkt pomiaru celu	Wartość kumulatywna 2015-2021(LB)	Źródło weryfikacji
Prowadzenie zajęć edukacyjno-informacyjnych wśród mieszkańców Gminy.	Liczba przeprowadzonych zajęć	8	sprawozdanie z zajęć i/lub lista obecności
Opracowywanie i publikowanie materiałów informacyjnych na temat	Liczba publikacji online	24	zrzut ze strony www

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021

zjawiska przemocy i instytucji udzielających pomocy	i/lub drukowanych		i/lub faktura potwierdzająca liczbę zamówionych publikacji drukowanych
Realizacja działań profilaktycznych mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową.	Liczba przeprowadzonych zajęć	8	sprawozdanie z zajęć i/lub lista obecności
Organizowanie alternatywnych (aktywnych) form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową.	Liczba wydarzeń o charakter integracyjnym i/lub sportowych skierowanych do rodzin zagrożonych przemocą	8	sprawozdanie z zajęć i/lub lista obecności

C1K3	Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.
------	---

Nazwa Działania	Wskaźnik/Produkt pomiaru celu	Wartość kumulatywna 2016-2021(LB)	Źródło weryfikacji
Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.	Liczba przeprowadzonych spotkań z ekspertem/doradcą	6	sprawozdanie ze spotkania i/lub lista obecności

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021

Zapewnienie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.	Liczba przeprowadzonych szkoleń	8	sprawozdanie ze szkolenia i/lub lista obecności
Zapewnienie szkoleń z zakresu mediacji rodzinnych dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy	Liczba przeprowadzonych szkoleń	4	sprawozdanie ze szkolenia i/lub lista obecności
Zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego – realizacja superwizji.	Liczba przeprowadzonych spotkań zespołu interdyscyplinarnego o charakterze superwizji	6	sprawozdanie i/lub lista obecności
Kontynuacja działalności Zespołów Interdyscyplinarnych celem odbywania specjalistycznych konsultacji i dokonywania wyboru skutecznych rozwiązań, w szczególnie trudnych sytuacjach.	Liczba przeprowadzonych spotkań zespołu interdyscyplinarnego	24	sprawozdanie i/lub lista obecności
Kontynuacja działalności Zespołów Interdyscyplinarnych celem odbywania specjalistycznych konsultacji i dokonywania wyboru skutecznych rozwiązań, w szczególnie trudnych sytuacjach.	Liczba rodzin objęta działaniem zespołu	150	sprawozdanie i/lub lista obecności

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021

C1K4	Budowa kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w dotychczasowym miejscu zamieszkania i pobytu. .
------	--

Nazwa Działania	Wskaźnik/Produkt pomiaru celu	Wartość kumulatywna 2016-2021(LB)	Źródło weryfikacji
Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.	Liczba punktów Informacji, wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą	1	Sprawozdanie/lista obecności
Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.	Liczba osób objęta wsparciem punktu	120	sprawozdanie/lista potwierdzająca udzielenie wsparcia
Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.	Liczba udzielonych porad	420	Sprawozdanie/lista obecności
Realizacja pracy socjalnej z ofiarami przemocy.	Liczba osób objęta pracą socjalną	120	Sprawozdanie/lista obecności
Powołanie i prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy.	Liczba powołanych grup wsparcia	1	Sprawozdanie/lista obecności
Udzielenie i zapewnienie bezpiecznego schronienia rodzinom dotkniętych przemocą.	Liczba mieszkań/pomieszczeń wspieranych dla osób doświadczających przemocy	1	Sprawozdanie/lista obecności
Opracowanie wzoru jednolitej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doświadczającej przemocy.	Liczba opracowanych procedur	1	Sprawozdanie/lista obecności

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021

Realizacja pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – ofiar i świadków przemocy w rodzinie.	Liczba rodzin z dziećmi objęta pomocą psychologiczną	90	Sprawozdanie/lista obecności
Realizacja pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – ofiar i świadków przemocy w rodzinie.	Liczba rodzin z dziećmi objęta pomocą pedagogiczną	12	Sprawozdanie/lista obecności

C1K5	Budowa kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych kryzysem
------	--

Nazwa Działania	Wskaźnik/Produkt pomiaru celu	Wartość kumulatywna 2016-2021(LB)	Źródło weryfikacji
Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.)	Liczba osób objęta specjalistycznym poradnictwem	120	Sprawozdanie/lista obecności
Realizacja pracy socjalnej dla osób/rodzin w kryzysie	Liczba osób objęta pracą socjalną	120	Sprawozdanie/lista obecności
Tworzenie i realizacja specjalistycznych programów pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – z rodzin kryzysowych.	Liczba programów	2	Sprawozdanie/lista obecności
Edukacja w zakresie skutecznych sposobów w zakresie rozwiązywania konfliktów.	Liczba przeprowadzonych spotkań	6	Sprawozdanie/lista obecności
Realizacja warsztatów mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie wdrażania	Liczba przeprowadzonych warsztatów	6	Sprawozdanie/lista

prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym			obecności
--	--	--	-----------

7. HARMONOGRAM REALIZACJI

C1K1 Diagnostowanie i monitorowanie przemocy w środowisku lokalnym.

Nazwa Działania	Wskaźnik/Produkt pomiaru celu	ROK REALIZACJI					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Opracowanie diagnozy przemocy w środowisku lokalnym w oparciu o analizę wtórną danych zastanych (desk research).	Liczba przeprowadzonych diagnoz						
Przeprowadzenie badania ankietowego CAWI.	Liczba przeprowadzonych badań ankietowych	x	x	x	x	X	x
Cykliczny monitoring zjawiska przemocy w środowisku lokalnym	Liczba przeprowadzonych badań ewaluacyjnych	x	x	x	x	X	x

C1K2	Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie
-------------	---

Nazwa Działania	Wskaźnik/Produkt pomiaru celu	ROK REALIZACJI					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Prowadzenie zajęć edukacyjno-informacyjnych wśród mieszkańców Gminy.	Liczba przeprowadzonych zajęć						
Opracowywanie i publikowanie materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy i instytucji udzielających pomocy	Liczba publikacji online i/lub drukowanych	x	x	X	x	X	X
Realizacja działań profilaktycznych mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową.	Liczba przeprowadzonych zajęć	x	x	X	x	X	X
Organizowanie alternatywnych (aktywnych) form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową.	Liczba wydarzeń o charakter integracyjnym i/lub sportowych skierowanych do rodzin zagrożonych przemocą	x	x	X	x	X	X

C1K3	Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.
-------------	--

Nazwa Działania	Wskaźnik/Produkt pomiaru celu	ROK REALIZACJI					
Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.	Liczba przeprowadzonych spotkań z ekspertem/doradcą	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Zapewnienie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.	Liczba przeprowadzonych szkoleń	x	x	X	x	X	x
Zapewnienie szkoleń z zakresu mediacji rodzinnych dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy	Liczba przeprowadzonych szkoleń	x	x	X	x	X	x
Zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego – realizacja superwizji.	Liczba przeprowadzonych spotkań zespołu interdyscyplinarnego o charakterze superwizji	x	x	X	x	X	x

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021

Kontynuacja działalności Zespołów Interdyscyplinarnych celem odbywania specjalistycznych konsultacji i dokonywania wyboru skutecznych rozwiązań, w szczególnie trudnych sytuacjach.	Liczba przeprowadzonych spotkań zespołu interdyscyplinarnego	x	x	X	x	X	x
Kontynuacja działalności Zespołów Interdyscyplinarnych celem odbywania specjalistycznych konsultacji i dokonywania wyboru skutecznych rozwiązań, w szczególnie trudnych sytuacjach.	Liczba rodzin objęta działaniem zespołu	x	x	X	x	X	x

C1K4	Budowa kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w dotychczasowym miejscu zamieszkania i pobytu.
-------------	---

Nazwa Działania	Wskaźnik/Produkt pomiaru celu	ROK REALIZACJI					
Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.)	Liczba punktów Informacji, wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, punktu)	Liczba osób objęta wsparciem punktu	x	x	x	x	X	X

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021

prawne itp.							
Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.	Liczba udzielonych porad	x	x	x	x	X	X
Realizacja pracy socjalnej z ofiarami przemocy.	Liczba osób objęta pracą socjalną	x	x	x	x	X	X
Powołanie i prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy.	Liczba powołanych grup wsparcia	x	x	x	x	X	X
Udzielenie i zapewnienie bezpiecznego schronienia rodzinom dotkniętym przemocą.	Liczba mieszkań/pomieszczeń wspieranych dla osób doświadczających przemocy	x	x	x	x	X	X
Opracowanie wzoru jednolitej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doświadczającej przemocy.	Liczba opracowanych procedur	x	x	x	x	X	X
Realizacja pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – ofiar i świadków przemocy w rodzinie.	Liczba rodzin z dziećmi objęta pomocą psychologiczną	x	x	x	x	X	X
Realizacja pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – ofiar i świadków przemocy w rodzinie.	Liczba rodzin z dziećmi objęta pomocą pedagogiczną	x	x	x	x	X	X

C1K5	Budowa kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych kryzysem
-------------	---

Nazwa Działania	Wskaźnik/Produkt pomiaru celu	ROK REALIZACJI
-----------------	-------------------------------	----------------

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021

		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.)	Liczba osób objęta specjalistycznym poradnictwem	x	X	x	x	x	X
Realizacja pracy socjalnej dla osób/rodzin w kryzysie	Liczba osób objęta pracą socjalną	x	X	x	x	x	X
Tworzenie i realizacja specjalistycznych programów pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – z rodzin kryzysowych.	Liczba programów	x	X	x	x	x	X
Edukacja w zakresie skutecznych sposobów w zakresie rozwiązywania konfliktów.	Liczba przeprowadzonych spotkań	x	X	x	x	x	X
Realizacja warsztatów mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Liczba przeprowadzonych warsztatów	x	X	x	x	x	X

8. Źródła finansowania

C1K1 Diagnostowanie i monitorowanie przemocy w środowisku lokalnym.

Nazwa Działania	Źródło finansowania
Opracowanie diagnozy przemocy w środowisku lokalnym w oparciu o analizę wtórną danych zastanych (desk research).	
Przeprowadzenie badania ankietowego CAWI.	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Cykliczny monitoring zjawiska przemocy w środowisku lokalnym	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej

C1K2 Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie

Nazwa Działania	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania
Prowadzenie zajęć edukacyjno-informacyjnych wśród	Urząd Gminy/GOPS/Zespół	Budżet państwa/dotacje

mieszkańców Gminy.	interdyscyplinarny	celowe/środki Unii Europejskiej
Opracowywanie i publikowanie materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy i instytucji udzielających pomocy	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Realizacja działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Organizowanie alternatywnych (aktywnych) form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej

C1K3	Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.
-------------	--

Nazwa Działania	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania
Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	
Zapewnienie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021

Zapewnienie szkoleń z zakresu mediacji rodzinnych dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego – realizacja superwizji.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Kontynuacja działalności Zespołów Interdyscyplinarnych celem odbywania specjalistycznych konsultacji i dokonywania wyboru skutecznych rozwiązań, w szczególnie trudnych sytuacjach.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Kontynuacja działalności Zespołów Interdyscyplinarnych celem odbywania specjalistycznych konsultacji i dokonywania wyboru skutecznych rozwiązań, w szczególnie trudnych sytuacjach.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021

C1K4	Budowa kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w dotychczasowym miejscu zamieszkania i pobytu.
-------------	---

Nazwa Działania	Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródło finansowania
Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Realizacja pracy socjalnej z ofiarami przemocy.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Powołanie i prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Udzielenie i zapewnienie bezpiecznego schronienia rodzinom dotkniętych przemocą.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Opracowanie wzoru jednolitej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doznającej przemocy.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Realizacja pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – ofiar i świadków przemocy w rodzinie.	Urząd Gminy/GOPS/Zespół interdyscyplinarny	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021

C1K5	Budowa kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych kryzysem
-------------	---

Nazwa Działania	Źródło finansowania
Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.)	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Realizacja pracy socjalnej dla osób/rodzin w kryzysie	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Tworzenie i realizacja specjalistycznych programów pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – z rodzin kryzysowych.	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Edukacja w zakresie skutecznych sposobów w zakresie rozwiązywania konfliktów.	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej
Realizacja warsztatów mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Budżet państwa/dotacje celowe/środki Unii Europejskiej

9. Monitoring i ewaluacja

Monitoring to systematyczne określanie dynamiki zmian danego zjawiska. Monitoring rozumiany jest jako proces systematycznego zbierania i analizowania danych ilościowych i jakościowych dotyczących prowadzonych działań, wdrażanych projektów tak w aspekcie finansowym jak i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i wytyczonymi celami.

Monitoring i ewaluacja zapisów programowych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Ewaluacja jest częścią procesu podejmowania decyzji, który to polega na wydawaniu opinii o wartości działania poprzez systematyczne, jawne zbieranie i analizowanie o nim informacji w odniesieniu do przyjętych celów, kryteriów i wartości. Ewaluację programu należy rozumieć jako systematyczne zbieranie informacji na temat działań, charakterystyki i efektów programu, poprawy jej skuteczności oraz/lub wsparcia procesu decyzyjnego dotyczącego przyszłego programowania¹.

Cele prowadzenia ewaluacji można ująć w czterech zasadniczych punktach:

1. kontrola nad działaniem władz publicznych oraz zwiększanie przejrzystości tych działań,
2. zwiększanie skuteczności i efektywności projektów i programów podejmowanych przez sektor publiczny;
3. kształtowanie kierunków i priorytetów działalności sektora publicznego,
4. poznawanie mechanizmów programów i projektów².

Realizacja działań przewidzianych w celach powyższego dokumentu odbywać się będzie, w ramach kompetencji poszczególnych komórek organizacyjnych gminy. Potwierdzeniem osiągnięcia wskaźników realizacji działań, będzie coroczne

¹ T. Kierzkowski, Ocena (ewaluacja) programów i projektów o charakterze społeczno-gospodarczym w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, Warszawa 2002, s. 19–20.

² Tamże, str. 11

sprawozdanie z realizacji programu. Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

– **Zespół wdrażający program:**

Zespół powinien zostać powołany przez Wójta odrębnym zarządzeniem, a w jego skład mogą wejść m.in.: Sekretarz Gminy, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne osoby wskazane przez Wójta

– **Roczna ocena wdrażania programu:**

Zespół wdrażający program winien się zbierać przynajmniej raz w roku w celu oceny poziomu wdrożenia poszczególnych celów i kierunków działań zawartych w niniejszym dokumencie. Zespół powinien przedstawić swoją ocenę Wójtowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych.

10. Spis wykresów

Wykres 1. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Brzeźnica w latach 2012-2014	6
Wykres 2. Liczba „Niebieskich Kart” w Gminie Brzeźnica w latach 2012-2014.....	7
Wykres 3. Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego/grup roboczych w Gminie Brzeźnica w latach 2012-2014.	8
Wykres 4. Udział procentowy reprezentatywnej młodzieży szkolnej szkół podstawowych oraz gimnazjum w Gminie Brzeźnica	9
Wykres 5. Udział procentowy reprezentatywnej młodzieży szkolnej w podziale na płeć w Gminie Brzeźnica	10
Wykres 6. Struktura rodziny badanej młodzieży szkolnej w Gminie Brzeźnica	11
Wykres 7. Wykształcenie matki badanej młodzieży szkolnej.....	11
Wykres 8. Wykształcenie ojca badanej młodzieży szkolnej.	12
Wykres 9. Jak oceniasz atmosferę panującą w domu?	13
Wykres 10. Jak oceniasz swój kontakt z rodzicami, jako?.....	14
Wykres 11. Jaka jest Twoja reakcja na kłótnie z rodzicami?	15
Wykres 12. Czy czujesz się bezpiecznie wśród rodziny?	15
Wykres 13. Czy czujesz się bezpiecznie w szkole?	16
Wykres 14. Czy czujesz się bezpiecznie poza szkołą, na terenie Gminy Brzeźnica?	16
Wykres 15. W jaki sposób rodzice okazują zainteresowanie Twoimi sprawami?	17
Wykres 16. Czy Rodzice wykazują zaangażowanie w Twoje zainteresowania, przyjaźnie, hobby? ...	17
Wykres 17. Kto z rodziny broni Ciebie, nawet kiedy zrobisz coś złego?	18
Wykres 18. Jaka kara spotyka Cię w domu za niewykonanie obowiązków?.....	18
Wykres 19. Jak zareagowałoby rodzice, według Ciebie, gdyby dowiedzieli się, że np. piłeś/łaś, paliłeś/łaś?	19
Wykres 20. Co oznacza dla Ciebie przemoc?	20
Wykres 21. Czy często doznajesz przemocy w rodzinie?	21
Wykres 22. Wskaż formy doznanej przez Ciebie przemocy.....	21
Wykres 23. Kto był sprawcą przemocy w twojej rodzinie?	22
Wykres 24. Kto był ofiarą przemocy w rodzinie ?.....	22
Wykres 25. Miejsce pracy respondentów.....	23
Wykres 26. Staż pracy respondentów	24
Wykres 27. Czy Pan(i) w wykonywanej pracy zawodowej spotyka się z przypadkami przemocy w rodzinie?	24
Wykres 28. Rodzaj zdiagnozowanej przemocy w toku działań zawodowych.	25
Wykres 29. Jakie według Pana(i) zachowanie można uznać za zachowanie przemocowe.....	26
Wykres 30. Jaką częstotliwość zachowań uznaje Pan(i) za przemoc?	26
Wykres 31. Jakie są Pan(i) zdaniem najbardziej skuteczne działania w pomocy ofiarom przemocy w rodzinie?	28
Wykres 32. Jakie zachowania rodzeństwa wobec siebie spełniają Twoim zdaniem kryteria, aby nazwać je przemocą?	29
Wykres 33. Z jakimi instytucjami widzi Pan(i) potrzebę nawiązania współpracy?	30

Wykres 34. Do jakiej instytucji skierowaliby Pan(i) ofiarę przemocy domowej w celu uzyskania pomocy ? 31